

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER
ALT KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

17 Mayıs 2012 Perşembe

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER ALT KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

17 Mayıs 2012 Perşembe

----0----

K O N U

Sayfa

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı (1/605)
(Devam)

1:44

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:9

Madde 1

1

Süleyman ÇELEBİ

(İstanbul)

2

Hükûmet Temsilcisi

2

Madde 2

2:3

Önerge

3

Gerekçe

3

Süleyman ÇELEBİ

(İstanbul)

3

Madde 3

4

Önerge

4

Candan YÜCEER

(Tekirdağ)

4

Hükûmet Temsilcisi

4

Madde 4

5:6

Önerge

6

Gerekçe

6:7

Hükûmet Temsilcisi

7

Süleyman ÇELEBİ

(İstanbul)

7:8

Önerge

8

Hükûmet Temsilcisi

8:9

Süleyman ÇELEBİ

(İstanbul)

9

Önerge

9

İKİNCİ OTURUM

10:44

Önerge		10:11
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	11:13
İsmail TAMER	(Kayseri)	12
Madde 5		13
Önergeler		13:14
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	14:15
Önergeler		15:16
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	16:17
Ali ÖZ	(Mersin)	17
Önerge		17:18
Madde 6		18:20
Önergeler		20:21
Ali ÖZ	(Mersin)	21, 22, 23
Candan YÜCEER	(Tekirdağ)	21, 22, 23
İsmail TAMER	(Kayseri)	21, 22, 23
Genel Müdür		23
Önergeler		24:25
Hükûmet Temsilcisi		25
Komisyon Uzmanı		25
Madde 7		26
Önerge		26
Hükûmet Temsilcisi		26:27, 28:29
Ali ÖZ	(Mersin)	26:27, 28, 30
İsmail TAMER	(Kayseri)	27, 28:29, 30
Muhammed Murtaza YETİŞ	(Adıyaman)	28
Hüseyin OKUYUCU (İş Müfettişi)		29
Önerge		30:31
Madde 8		31:32
Önergeler		32:33
Madde 9		33:34
Önerge		34:35
Madde 10		35
Önerge		35
Muhammed Murtaza YETİŞ	(Adıyaman)	36
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	36
Hükûmet Temsilcisi		36
Genel Müdür		36
Ali ÖZ	(Mersin)	36
Komisyon Uzmanı		36:37
Madde 11		37
Önerge		37:38
Hükûmet Temsilcisi		38, 41
Muhammed Murtaza YETİŞ	(Adıyaman)	38
İsmail TAMER	(Kayseri)	39, 40, 42
Ali ÖZ	(Mersin)	39, 40
Candan YÜCEER	(Tekirdağ)	39:40
Genel Müdür		41:42
Madde 12		42:43

Açılma Saati: 10.20
Kapanma Saati: 13.50

17 Mayıs 2012 Perşembe
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.20
BAŞKAN : Mehmet DOMAÇ

----- 0 -----

BAŞKAN – Herkese günaydın.

Değerli Komisyon üyeleri, Bakanlığımızın değerli temsilcileri; İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı'nın alt komisyon çalışmalarına devam ediyoruz.

Tarafları dinledik, tarafları dinledikten sonra şimdi önergelerle ve eksiklikleri tamamlayarak İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı'nı zenginleştirip üst komisyona, yani Sağlık Komisyonumuza göndermeyi hedefliyoruz. Onun için çalışmalarımıza başlıyoruz.

1'inci maddeden itibaren okutmaya başlayacağım.

Bu arada Bakanlık temsilcilerine şöyle hitap etmek istiyorum: Muhalefet önergelerine de çok dikkatli bakıp uygulayabileceklerimiz, gerçekleştirebileceklerimiz varsa onları da değerlendirelim, değerlendiremiyorsak da onunla ilgili açıklama getirelim, neden değerlendiremediğimiz konusuna da açıklama getirelim. Yararlı olacak diye düşünüyorum.

Biz bu komisyonlarda aslında Eczacılık Yasası'nda yaptığımız gibi yapabilirsek her şeyi çok başarılı olacağız diye düşünüyorum.

1'inci maddeyi okutuyorum:

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir önerge var, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt Komisyona sevk edilmiş olan (1/605) sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Amaç bölümü 1. maddesinin aşağıdaki şekilde düzenlenmesini teklif ediyorum.

Süleyman Çelebi

Candan Yüceer

İstanbul

Tekirdağ

Amaç

Madde 1 – a) Bütün işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliğini tehdit eden unsurları önlemek, beden ve ruh bütünlüğünü bozan durumları ortadan kaldırmak için gerekli önleyici tedbirleri almak, denetlemek, işyeri ve ulusal düzeyde örgütlenmeyi sağlamaktır,

b) Çalışanların sağlık ve güvenliğini işyerleri ve ülke düzeyinde sağlamak amacıyla hükûmetin ve işverenlerin sorumluluklarını, çalışanların hak ve görevlerini belirlemek,

c) İş sağlığı ve güvenliği hizmetinin örgütlenmesi, düzenlenmesi ve bu hizmetlerde çalışanların görev, yetki ve sorumluluklarının belirlemek,

d) İşle ilgili en uygun bedensel, ruhsal ve sosyal iyilik hâlini sağlayacak düzeyde, güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı oluşturmak ve bunu sürdürmek; çalışma ortamında bulunan tehlike nedenlerini ortadan kaldırmak, olmadığı takdirde en aza indirmek; iş kazalarını ve yaralanmaları, işe bağlı hastalıkları, meslek hastalıklarını önlemek; işyerlerinde sağlık ve güvenlik şartlarının sürekli olarak iyileştirilmesi için alınacak önlemleri belirlemek,

e) İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin ulusal politikaların belirlenmesi, uygulanması ve periyodik olarak gözden geçirilmesi ile görevli Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyinin oluşumu, yetkilen ve çalışma şartlarını belirlemek ve düzenlemektir.

BAŞKAN – Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Tasarının amaç kısmı, İşçi ölümlerini engellemeye dönük olması gereken temel anlayıştan uzaktır. İşçi sağlığını ve iş güvenliğini tehdit eden unsurları ortadan kaldırmayı amaçlayan bir anlayış içinde amaç maddesi düzenlenmelidir.

BAŞKAN – Önerge sahibinin söz talebi var mı?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Var efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Sayın Başkanım, özellikle sizin toplantının başında söylediğiniz, eczacılıkla ilgili çıkarılan yasada müthiş bir alt çalışma yapılmıştır, büyük bir uyum sağlanmıştır. Meslek örgütümüzle, Bakanlıkla, Bakanlık yetkilileriyle tam bir diyalogla bu önemli yasa, şu anda, bir büyük mutabakatla, burada alkışlarla, baklavalarla, tatlılarla, biz de Komisyon olarak büyük bir heyecan duyarak, Meclisin gündemine taşınmıştır. Yani derdimiz asla ve asla işi yokuşa sürmek değil, asla da böylesi önemli bir konuda burada bir muhalefet dürtüsü içinde, muhalefet yapalım diye bir çabamız yok. Önerilerimizin hepsi bir bilimselliğe dayanıyor. Kapsam açısından tanımın doğru kurulması ve kurgulanması hâlinde diğerlerinin de akışının iyi yürüyeceğine inanıyoruz. Eğer buradan başlayan doğru bir tespit yaparsak diğer maddelerde de o anlayışı burada egemen kılarız.

Gönül arzu ederdi ki... Tabii, bütün bu çabalar, burada hiç çalışılmadı gibi bir değerlendirme içerisinde söylemiyorum, tabii ki değerlendirmeler alındı, görüşler alındı ama ne yazık ki... Diğer komisyonda yapılan düzenlemelere yakın bir düzenleme gelseydi... Biz burada, hani, bir madde olsa, bir maddede bir uzlaş gösterilebilirdik ama görülüyor ki birçok maddede bu ve benzeri sorunlar var. Dün akşam da bir gayretle, samimiyetle, buranın neresi düzeldi diye baktığımızda... Sizin bize verdiğiniz tabloyu yeniden inceledik. Hani, biz -dün önergelerimiz hazırda aslında- peşinci olmayalım, ön yargılı olmayalım diye dün akşam yeniden baktık ve bugün huzurunuzda, yine çok fazla bir değişiklik olmadığını, hatta önemli bir bölümünde de geriye gidişler olduğunu gördük. Bunu burada içtenlikle söylemek istiyorum. Onları o ilgili maddeler geldiğinde görüşeceğiz, konuşacağız. Hani, biz iyileşme beklerken, tam tersine, bütünlüğü içerisinde çok ciddi anlamda bir geri vitese takıldığını gördük. Bu konularda, bunun üzerinde politika yapmak, bunun üzerinde şov yapmak gibi bir derdimiz yok. Bunun üzerinden bir politika yürütülemez, bu çok hassas bir konu -işçi sağlığı, iş güvenliği- ve her geçen gün de bu konunun önemi daha da ortaya çıkıyor. İşte, üç gün önce, iki gün önce yine iş kazasında 3 kişi yaşamını yitirdi. Düğmeye hemen o arada basılıyor, bir çalışma yapıyoruz, bir çaba koyuyoruz. Dolayısıyla, başlangıç doğru tutulursa... Burada bizim temel yaklaşımımız, tamamen bu “Amaç” maddesi doğru kurgulanırsa diğerlerinde de doğru bir süreci tanımlamış oluruz. Bizim önerimiz budur. Bir kez daha Komisyon üyelerimizin ve Bakanlığın dikkatine sunuyoruz efendim. Benim bu arada söyleyeceğim bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bakanlık yetkililerinden, Sayın Müsteşar, buyurun.

HÜKÜMET TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, önergeye katılmak mümkün görülmemektedir. Biz 1’inci maddede daha geniş tuttuk önergeyi. Esasına bakılırsa, 1’inci madde de okunursa “İş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve iş sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.” diyoruz, çok geniş tutuyoruz. Burada kapsam daraldığı için önergeye katılmak mümkün görülmemektedir efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2’yi okutuyorum.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir önerge var, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı Alt Komisyonu Başkanlığına

Alt Komisyonda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısının 2 ve 3 üncü maddesinin birleştirilerek aşağıdaki şekilde 2 nci madde olarak değiştirilmesini ve devamı maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

Adıyaman

Kayseri

Kapsam ve İstisnalar

MADDE 2- (1) Bu Kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

(2) Ancak aşağıda belirtilen faaliyetler ve kişiler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz:

a) Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve bunun gibi askeri işyerlerindeki hariç kendine has özellikleri olan Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının faaliyetleri,

b) Afet ve acil durum birimlerinin müdahale faaliyetleri,

c) Ev hizmetleri,

ç) Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Taslağın 3 üncü maddesindeki istisnalar ile 2 nci maddesinde belirtilen tasarı kapsamının 2 nci madde altında bir araya getirilmesiyle anlam bütünlüğünün sağlanması, "Kapsam ve istisnalar" şeklinde yapılan değişiklikle de madde başlığının bütünlük arz etmesi ve bu maddede geçen Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilgili olarak fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve bunun gibi askeri işyerlerinin Kanun kapsamında mütalâa edilerek bunların dışında kalan diğer faaliyetlerinin Kanun kapsamının istisnası olarak düzenlenmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükûmet ne diyor?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılıyoruz efendim biz.

BAŞKAN – Söz almak isteyen?

Buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Şimdi, burada -sanırım diğer maddelerde gelecek- eğer bir teknik eksikliğim varsa... Bu "Ev hizmetlerinde" denildiği zaman, ev hizmeti yapan, yani dışarıdan hizmet satın alma anlamında böyle bir sorun yaşanacaksa, o (c) fıkrasının buradan çıkarılması... Yani (c) şimdi değişmediyse tabii eğer, başka bir fıkra olarak "Ev hizmetleri" diye tanımlanan. Bu ev hizmetleri bölümü, aslında, biliyorsunuz, hem yurt dışından hem yurt içinden ev hizmetleri yapısını içerisine dâhil eden... Bazen belki böyle 1 kişi görülebilir, yani bir ev için 2, 3; villaysa 4-5 diye yayılan ama bu kategoride alınan ve istihdam edilen insanlar var. Eğer buradaki murat bu değilse -daha sonraki bölümde bizim böyle bir önergemiz var zaten ama- eğer buradan bu maddeyi şimdi kapsam dışı tutarsak, sonra "Ya orada konuşmadınız." denilmesin diye bunu bir hatırlatma olarak şimdiden söyleme gereğini hissediyorum Sayın Başkan. Eğer bunu da böyle algılıyorsa, ev hizmetleri kapsamının mutlaka Bakanlık çıkması anlamında bir değerlendirme ve böyle yorumluyorsa, o zaman, bu konularda da iş kazaları yapıldığında onun sorumluluğunun kime yükleneceği konusunda bir tespitte bulunmak istiyorum; onun için de bir kez daha dikkatinize sunuyorum.

BAŞKAN – Şimdi, tabii, bunu biz çok düşündük, tartıştık da aslında ama ortada Türkiye'nin genel durumuyla ilgili çok yakın bir bağlantı var.

Şimdi, ev hizmetlerinde çalışanlar iki koşulda iş sağlığı ve iş güvenliği şansına sahipler aslında. Birinci koşul, bir şirket kapsamı içerisinde bu hizmeti yapıyorlarsa böyle bir şeye sahipler veya bir ev hizmeti yapıp ama başka bir yerden sigortalı, başka bir yerden çalışan gösteriliyorsa da yapıyorlar. Diğerleri gününbirlik olduğu için ve işveren burada sorumlu olduğu için, gününbirlik ve işveren sorumlu olduğu için, onun bir tanımını, bir şeklini bulamadık. Dolayısıyla da bu düzenleme yapılırken bu kanunda istisna kapsamı içerisine konuldu diye düşünüyorum ben. Aslında bu konu düşünüldü, yani çok fazla düşünüldü.

Evet, Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

İstisnalar

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümleri;

- a) Türk Silahlı Kuvvetlerinin, genel kolluk kuvvetlerinin ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının eğitim, operasyon, tatbikat ve benzeri kendine özgü faaliyetlerinde,
- b) Afet ve acil durum birimlerinin müdahale faaliyetlerinde,
- c) Ev hizmetlerinde,
- ç) Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar hakkında, uygulanmaz.

BAŞKAN – Bir önerge var, okutuyorum:

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı Alt Komisyon Başkanlığına

Alt Komisyona sevk edilmiş olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 3. maddesinin (c) ve (ç) bentlerinin metinden çıkartılmasını teklif ediyorum.

Saygılarımla.

Süleyman Çelebi

Candan Yüceer

İstanbul

Tekirdağ

BAŞKAN – Gerekçeyi mi okutayım, açıklamak ister misiniz?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben açıklayayım.

Şimdi, özellikle kamu görevlilerinin de içinde yer aldığı bütün çalışanları kapsamı bu kanun tasarısının ve işçi sayısına bakılmaksızın tüm iş yerlerinde uygulanabilir olması gerçekten çok olumlu ancak biz ev hizmetleri demek istemiyoruz, ev işçilerinin de bu kapsam içinde olması bence çok kıymetli çünkü olmadığı takdirde bu amaçtan bir kere çok uzaklaşıyoruz. Özellikle istihdam edilen kadın nüfusuna bakıldığında da yüzde 26,7 bu rakam, bunların çok büyük bir kısmı ücretli ev işçisi. Yani bu kapsamda da değerlendirmek lazım. Sonuçta, bu işlerde çalışan çoğu kişi kadın ve genç kızlarımız ve maalesef, işte, pencere silerken pencereden düşen bir kadın, İş Kanunu'na göre değil, Borçlar Kanunu'na göre biliyorsunuz değerlendiriliyor. Ama bu olmasa bile, yani 4857'nin ve 5510 ev işçilerinde uygulanabilir olmasa bile, iş sağlığı ve iş güvenliği kapsamı dışında bırakılması gerekmiyor, bu çalışan ev işçileri de iş sağlığı, iş güvenliğinden faydalanabilir diye düşünüyoruz. Bu önergemiz de bu doğrultuda hazırlandı. Bu da bir başlangıç olabilir. Bundan sonra 4857'de ve 5510'da da ufak bir değiştirmeye de bu kapsam içine de girebilir diye düşünüyorum ama iş sağlığı ve iş güvenliğinden yararlanmasına engel teşkil etmediğini düşünüyoruz biz.

BAŞKAN – Aslında biz de çok düşündük -az önce söyledim- nasıl bu iş içine konulabilir diye ama bir yöntem bulamadık.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Çok da hassas bir konu tabii bu.

BAŞKAN – (ç) maddesinde öneriyorsunuz ama o tabii şey.

Ne diyor Hükûmet?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Efendim, öneriyi uygulanabilir bulamıyoruz. Siz de demin bahsettiniz, çok düşünüldü, biz de çok düşündük. Tabii, 1 kişi de olsa... Zaten bizim amacımız bütün Türkiye'yi bu kanunun içine almak ama gününbirlik çalışanlarda, dediğiniz gibi, sorumluluk işverene veriliyor. Bu örnekle, Avrupa Birliği ülkeleri dâhil dünya uygulamalarında bu yok yani. Bunları çok iyi araştırdık. Onun için, uygulama yok, bulamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Madde 4' ü okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
- b) Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişiyi,
- c) Eğitim kurumu: İşyeri hekimliği, iş güvenliği uzmanlığı ve işyeri hekimi dışındaki diğer sağlık personelinin eğitimlerini vermek üzere Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşlarını, üniversiteleri ve Türk Ticaret Kanununa göre faaliyet gösteren şirketler tarafından kurulan birimi,
- ç) Genç çalışan: Onbeş yaşını bitirmiş ancak onsekiz yaşını doldurmamış çalışanı,
- d) Genel Müdürlük: İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünü,
- e) İş güvenliği uzmanı: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip mühendis, mimar veya teknik elemanı,
- f) İş kazası: İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme veya vücut bütünlüğünün ihlaline sebep olan olayı,
- g) İş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi: İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği konularında çalışanları temsil etmeye yetkili çalışanı,
- ğ) İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,
- h) İşveren vekili: İşveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan kişiyi,
- ı) İşyeri: Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağılılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler (işyerine bağlı yerler) ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçları da içeren organizasyonu,
- i) İşyeri hekimi: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş işyeri hekimliği belgesine sahip hekimi,
- j) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi: İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birimi,
- k) Meslek hastalığı: Mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalığı,
- 1) Ortak sağlık ve güvenlik birimi: İşyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunmak üzere gerekli donanım ve personele sahip Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Ticaret Kanununa göre faaliyet gösteren şirketler tarafından kurulan birimi,
- m) Önleme: İşyerinde yürütülen işlerin bütün safhalarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili riskleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için planlanan ve alınan tedbirlerin tümünü,
- n) Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,
- o) Risk değerlendirmesi: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,
- ö) Sağlık ve güvenlik destek elemanı: Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişiyi,
- p) Tehlike: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

r) Tehlike sınıfı: İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak az tehlikeli, tehlikeli ve çok tehlikeli olarak belirlenen ve işyerinin yer aldığı tehlike grubunu,

s) Teknik eleman: Teknik öğretmen, fizikçi ve kimyager unvanına sahip olanlar ile üniversitelerin iş sağlığı ve güvenliği programı mezunlarını, ifade eder.

BAŞKAN – Madde üzerinde üç önerge var, okutuyorum:

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı Alt Komisyon Başkanlığına

Alt Komisyona sevk edilmiş olan (1/605) sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı'nın 4'üncü maddesinde ekteki değişikliklerin yapılmasını teklif ediyoruz.

Süleyman Çelebi

Candan Yüceer

İstanbul

Tekirdağ

4'üncü maddesinin (b), (c), (i), (I) bentlerinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi ve (ş) bendinin eklenmesi teklif edilmiştir.

b) Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen yahut çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal veya hizmet üretimi yapan gerçek kişiyi,

c) Eğitim Kurumu: İşyeri hekimliği, iş güvenliği uzmanlığı ve işyeri hekimi dışındaki diğer sağlık personelinin eğitimlerini vermek üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen kurum ve kuruluşlar ile üniversiteler ve meslek kuruluşları tarafından bu iş için oluşturulan birimleri,

i) İşyeri Hekimi: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere meslek kuruluşu tarafından yetkilendirilen ve Bakanlıkça tescil edilen işyeri hekimliği belgesine sahip hekimi,

I) Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi: 50 ve daha az çalışanı olan işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunmak üzere gerekli donanım ve personele sahip, Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları ile hizmet alan işverenler tarafından ortaklaşa kurulan birimi,

ş) Meslek Kuruluşu: Bu kanunda belirtilen işlerin yürütülmesinde görev alanların üye olmakla yükümlü bulundukları kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını,

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kanun Tasarısının 3'üncü maddesinin (ç) bendinin kaldırılmasıyla "çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar" da kanun kapsamı içine almakla "Çalışan" tanımında buna uygun değişiklik yapılması uygun bulunmuştur.

İşyeri hekimleri ile iş güvenliği uzmanlığı eğitimleriyle çalışanların sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinde görev yapacak diğer sağlık personelinin eğitimlerini verecek olan kurum ve kuruluşlar arasında özel yasayla kurulan ve meslek mensuplarına eğitim vermek hakkına doğal olarak sahip olan meslek kuruluşları da dâhil edilmiştir. Ayrıca, üniversitelerin lisans ve lisansüstü eğitim vermesi Anayasa'nın 130 ve 131'inci maddeleri ile özel kanunlar gereğince verilmiş bir yetki olduğundan, işyeri hekimliği, iş güvenliği uzmanlığı ya da diğer sağlık personeline verilecek eğitimler için Bakanlığın ayrıca bir yetki vermesine gerek olmadığı kabul edilmiştir. Benzer şekilde, meslek mensuplarının maddi ve manevi gelişimleri için faaliyet yürütmek üzere özel yasayla kurulmuş olan meslek kuruluşlarının eğitim birimlerinin de Bakanlıktan yetki olmasına gerek olmadığından madde metni buna göre düzenlenmiştir.

Buna göre, Bakanlık, bu alanda faaliyet göstermek isteyen kamu ya da özel kurum ve kuruluşları eğitim kurumu olarak yetkilendirebilecek üniversiteler ve meslek kuruluşlarıyla eğitim kurumu oluşturularak doğrudan faaliyet gösterebileceklerdir. İşyeri hekimliği ülkemizde 1930 yılından bu yana mevzuatta yer almakla birlikte işçi sağlığı alanında etkin olarak faaliyet göstermeleri 1990'lı yılların başına rastlamaktadır. Bu yıllar aynı zamanda ilgili meslek kuruluşları olan Türk Tabipler Birliğinin işyeri hekimliği alanında etkinliğini artırdığı yıllardır. Türk Tabipler Birliğinin alanda etkin olmasıyla işyeri hekimlerinin alandaki etkinliğinin artmasının aynı döneme gelmesi bir tesadüf olmayıp sebep-sonuç ilişkisinin açık yansımasıdır. Diğer taraftan,

hekimlerin işyeri hekimliği yapabilmesi için alana özgü mesleki bilgi ile hukuksal düzenlemelere ilişkin eğitimleri aldıktan sonra yetkilendirilmelerinin meslek kuruluşu tarafından yapılması, meslek mensubu ile meslek kuruluşu arasındaki ilişkinin güçlendirilmesini sağlayarak meslek kuruluşlarının kurulmasına ilişkin Anayasa'nın 135'inci maddesinde belirtilen amaçlara uygun bir düzenleme yapılmış olur. Bütün bunlardan başka, hekimin işyeri hekimliği yapabilmesine ilişkin yetkinin meslek kuruluşuna verilmesi meslek kuruluşunun özerk yapısı sebebiyle işyeri hekimi bakımından bir güvence niteliğindedir. Bunun hizmet sunumuna olumlu etkisi olacağı, bu sayede çalışan sağlığı alanında sunulacak hizmetin niteliğinin de artacağı öngörülebilir. Madde metninde işyeri hekimlerinin yetkilendirilmesinde meslek kuruluşu yetkili kılınmış, Bakanlık tarafından da tescil edilmesi suretiyle alanda mevcut işyeri hekimleriyle ilgili bilginin denetim ve planlama sürecinde yararlanabilmesi sağlanmıştır.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin işyerinde o işyerinin çalışanı olan kişiler tarafından sunulması asıldır. Ancak işyerlerinin küçük olması sebebiyle iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri için tek başına personel istihdam edemeyecek olanların bir araya gelmek suretiyle oluşturdukları birimden hizmet almaları mümkündür. Ülkemiz mevzuatında uzun zamandan beri işyeri hekimi istihdamında işçi sayısına ilişkin sınır 50 işçi olarak belirlenmiş olmakla teklifimizde de bu sayı korunmuş, 50'den az çalışan istihdam eden ya da işçi istihdam etmeksizin sadece kendi emeğiyle üretim yapanların ortak sağlık birimine katılmaları ve o birimden hizmet almaları uygun olacaktır. Bu birimlerin mutlak surette bir ticaret şirketi olarak kurulmasına ilişkin zorunluluk hizmet gerekleriyle ilgili olmadığından madde metnine alınmamış, birimin adı ortaklık ya da ticaret şirketi şeklinde örgütlenmesine ilişkin seçme hakkı işverenlere bırakılmıştır. Teklifimizle kanunda birtakım maddelerde meslek kuruluşlarına görev ve yetkiler tanımlanmıştır. Bu kanunun konusuna göre işyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının bağlı oldukları meslek kuruluşları Anayasa'nın 135'inci maddesine göre kurulmuş olan Türk Tabipler Birliği ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğidir. Bu meslek kuruluşları kanun teklifimizde kimi zaman birlikte, kimi zaman da ayrı ayrı kastedilmekte, bu kavramdan ilgili meslek kuruluşu anlaşılmaktadır. Her defasında meslek kuruluşlarının isimlerinin tekrardan kaçınmak amacıyla kavramın burada tanımlanması yerinde görülmüştür.

BAŞKAN – Hükûmet?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, “Çalışan” tanımında öngörülen değişiklik uygun bulunmayan bir önceki önergeye göre talep edildiğinden önergeye katılmak mümkün görülmemektedir.

Diğer değişiklik ve ekleme talep edilen diğer tanımların gerek rekabet ortamını bozması gerekse Bakanlığa verilmiş olan yetkilerin meslek kuruluşlarına devredilmesi öngörüldüğünden önergeye katılmak mümkün görülmemektedir Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır efendim, neye göre yapıyorsunuz siz bu oylamayı?

BAŞKAN – Buraya göre.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Nerede, hani?

BAŞKAN – Peki, yeniden oylarız.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Oylayın efendim.

BAŞKAN – Peki.

İsmail Bey'i çağırın.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Onu da oylarsanız ne değişecek Sayın Başkan?

BAŞKAN – Öbür önergeyi oylayacağız.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, sonuçta şurada eşit koşullarda gidiyoruz.

BAŞKAN – Daha önerge var, daha önergelerimiz var. Yani, bu önerge, evet...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Yani burada usul yerine getiriliyor, başka bir şey değil. Ben bu işin ciddiyetine inandığım için buradayım. Yoksa, ne oylamaya katılırız ne de... Ben usulde de bir sorun yaşadığımızı düşünüyorum. Onların dikkate alınmadığını...

BAŞKAN – Hayır Süleyman Bey. Tamam, bu önergeyi kabul ettik, arkadaki önergeler var, onu demek istiyorum. Çünkü arkadaki önergeler bunların tamamını değiştiriyor.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ama “Kabul edilmedi.” dediniz, onun için söylüyorum.

BAŞKAN – Arkadaki önerge tamamını değiştiriyor bunun, yani bir Ali Bey’in önergesi var, bir sonraki önerge var. Yani olay teknik açıdan baktığımızda, evet, sizin söylediğiniz gibi ama arkadaki önerge bunun tamamını değiştiriyor. İsterseniz bir okuyun çünkü maddenin tamamını değiştiriyor.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Burada kaç kişisiniz şimdi Sayın Başkan? 3’e 3 kişi, değil mi? Burada muhalafet 3 kişi, iktidar da 3 kişi ve oy kullanıyorsunuz.

BAŞKAN – Tamam, doğru.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ve oy kullanıyorsunuz, aynı. Yani sonuçta İç Tüzük’te çok net sizin 2 oyunuz var diye bir şey mi var?

BAŞKAN – Hayır, yok. Önergenizi kabul ettik.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Kaldı ki bu konuda bir önerge okunuyor. Biz burada önergeyle ilgili lehte söz alırız veya oylanıyor, tamam deniyor, sonradan da kabul edilmedi deniliyor. Bu şık değil, onun için söylüyorum. Ben başka bir şey söylemiyorum.

BAŞKAN – Şimdi, burada yapılması gereken gerçek şu: Bu meslek kuruluşlarıyla Sosyal Güvenlik Bakanlığı oturup ciddi bir konuşma yapmalı.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Aynen o, aynen o.

BAŞKAN – Evet, öyle ama demek ki oturup konuşmuyorlar.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Konuşmuyorlar, evet.

BAŞKAN – Şimdi, buradaki önerge Türk Tabipler Birliği ve TMMOB’un önergesi, biz bunu biliyoruz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Yararlandığımız; bizim de değişikliklerimiz var.

BAŞKAN – Evet, tamam. Türk Tabipler Birliği ve TMMOB’un önergesinin burada değerlendirilebilmesi için iki kurumun birbirine güvenmesi lazım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Evet, aynen öyle.

BAŞKAN – İki kurum birbirine güvenmiyorsa...

ALİ ÖZ (Mersin) – Yok sayıyorsa...

BAŞKAN – ...diğeri diğerini, diğeri diğerini yok sayıyorsa doğal olarak siyaset öne geçiyor. Bunu açık konuşalım, net bu. Türk Tabipler Birliği kendi açısından bir şey söylüyor, Çalışma Bakanlığı kendi açısından bir şey söylüyor. Dolayısıyla bunu iki kurumun birbiriyle oturup konuşması gerekir. Aksi hâlde, buradan meslek kuruluşlarını bu yasaya bir şekilde, bir yöntemle koymamız mümkün değil çünkü bu meslek kuruluşları için özel yasa yapılmış, bu işin dışında tutmak için. Bunu ortadan kaldırmanın yöntemine bakmamız lazım. Biz bu gerçekleri biliyoruz.

Şimdi, birinci önergeyi oyladık, önergeyi kabul ettik 3 kişi, 2 kişi.

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı’nın 4’üncü maddesinin (c) bendine geçen “üniversitelere” kelimesinden sonra gelmek üzere “sendikalar ve bunların kurucu olduğu vakıflar ile” ibaresinin eklenmesini, “Türk” kelimesinden önceki “ve” bağlacının metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ali Öz

Mersin

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı’nın 4’üncü maddesinin (e) bendine geçen “mühendis, mimar veya teknik eleman” ibaresinin “üniversite ve/veya mezunu kişi” şeklinde değiştirilmesini, maddenin (s) bendinin de metinden çıkarılmasını teklif ederim.

Ali Öz

Mersin

BAŞKAN – Hükûmet ne diyor?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Efendim, rekabet ortamını olumsuz yönde etkilemesi nedeniyle önergeye katılmak mümkün görülmemektedir.

Bir de ikinci önergede de iş sağlığı ve güvenliğinin teknik altyapı gerektiren bir konu olması ve birçok dünya ülkesinde de varlık göstermesi sebebiyle önergeye katılmak mümkün görülmemektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Nasıl edilmiyor Başkanım ya?

BAŞKAN – Ben Başkan olduğum için.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Öyle mi?

BAŞKAN – Evet.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Çift oyunuz mu var? Komisyonunda böyle bir şey var mı?

BAŞKAN – Var tabii. Bütün komisyonlarda böyle bir şey var, bütün Mecliste böyle bir şey var.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Mecliste yok.

BAŞKAN – Yani bütün komisyonlarda böyle bir şey var.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Mecliste böyle bir şey yok. Ben İç Tüzük'e baktım, deminden beri ona bakıyorum.

BAŞKAN – Geçende KİT Komisyonunda da aynısı oldu, eşitti.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hangi maddede yazıyor “Başkanın oyu çifttir.” diye?

BAŞKAN – Genel kural bu.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, genel kural olur mu?

BAŞKAN – Yanlış bir şey olursa zaten...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – İç Tüzük'te tek oy diye yazıyor mu, öyle bir şey var mı?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, “çoğunlukla” diyor. Komisyonlar kurulurken dikkate alınan aslında nedir? Tek sayılardır, çift sayılar değildir. Niye komisyon çift sayı yerine tek sayıyla kuruluyor? Çünkü 1 fazlalık olsun diye. Komisyonun 4 üyesi iktidar tarafından, 3 üyesi muhalefet tarafından. Şimdi, burada siz sürekli oyunuzu çift kullanırsanız, sürekli çift kullanılan oy gibi algılanırsa... Ben bunu bir usul tartışması açısından da yapıyorum. Eğer varsa bunun bir örneği de bilmek istiyorum.

BAŞKAN – Var, var.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Eksikliğimi, yeni, çiçeği burnunda bir milletvekili olarak...

BAŞKAN – Geçen gün KİT Komisyonunda aynı oylama oldu, Başkanla eşit çıktı, Başkanın oyu tarafı geçerli oldu. Bakarsınız. Yani yanlış olursa bir şey düzeltiriz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ben İç Tüzük'te, deminden beri bakıyorum, böyle bir hüküm bulamadım.

BAŞKAN – Bakın Süleyman Bey, yanlış olursa hepsini düzeltiriz, hiç sorun değil, yani onu söyleyeyim. Geçersiz olursa, geçersiz; yeniden toplantı yaparız.

Bir öneri daha var galiba.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Öbür öneriyi sonra okutun efendim, komisyondan bekliyorlar sizi.

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt Komisyonunda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısının 4 üncü maddesinde geçen “İş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi”, “Sağlık ve güvenlik destek elemanı”, “İş sağlığı ve güvenliği kurulu”, “İş sağlığı ve güvenliği konseyi”, “Eğitim kurumu” ve “Tehlike sınıfı” tanımlarının aşağıdaki şekilde değiştirilmesi, “Genel müdürlük” tanımının madde metninden çıkarılması ile bentlerin mevzuat hazırlama tekniğine göre düzenlenerek teselsül ettirilerek 3 üncü madde olarak düzeltilmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

Adıyaman

Kayseri

BAŞKAN – Şimdi beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 10.59

İKİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.14
BAŞKAN: Mehmet DOMAÇ

-----0-----

BAŞKAN – İkinci Oturumu açıyorum.

Yeni önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt komisyonda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 4' üncü maddesinin aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

Adıyaman

Kayseri

Tanımlar

MADDE 3:

Bu Kanunun uygulanmasında

a) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını

b) Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel iş yerlerinde istihdam edilen gerçek kişiyi

c) Çalışan temsilcisi: İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmalarını izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışanı,

d) Genç çalışan: 15 yaşını bitirmiş, ancak 18 yaşını doldurmamış çalışanı

e) İş güvenliği uzmanı: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip mühendis, mimar veya teknik elemanı

f) İş kazası: İş yerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen ölüme veya vücut bütünlüğünün ihlaline sebep olan olayı

g) İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişiyi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları

ğ) İşveren vekili: İşveren adına hareket eden işin ve iş yerinin yönetiminde görev alan kişiyi

h) İş yeri: Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği işverenin iş yerinde ürettiği mal ve hizmet ile nitelik yönünden bağlı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler (İş yerine bağlı yerler) ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi diğer eklentileri ve araçları içeren organizasyonu

ı) İş yeri hekimi: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş iş yeri hekimliği belgesine sahip hekimi

i) İş yeri sağlık ve güvenlik birimi: İş yerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan gerekli donanım ve personele sahip olan birimi

j) Konsey: Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyini,

k) Kurul: İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulunu,

l) Meslek hastalığı: Mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalığı

m) Ortak sağlık ve güvenlik birimi: İş yerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunmak üzere gerekli donanım ve personele sahip Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Ticaret Kanunu' na göre faaliyet gösteren şirketler tarafından kurulan birimi

n) Önleme: İş yerinde yürütülen işlerin bütün safhalarında iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili riskleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için planlanan ve alınan tedbirlerin tümünü

o) Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

ö) Risk değerlendirmesi: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

p) Destek elemanı: Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişiyi,

r) Tehlike: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek çalışanı veya iş yerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

s) Tehlike sınıfı: İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak işyeri için belirlenen tehlike grubunu,

ş) Teknik eleman: Teknik eleman, teknik öğretmen, fizikçi veya kimyager unvanına sahip olanlar ile üniversitelerin iş sağlığı ve güvenliği programı mezunlarını ifade eder.

Tasarının 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "iş güvenliği uzmanlığı" ve "işyeri hekimliği" ifadeleri "iş güvenliği uzmanı" ve "işyeri hekimi" ifadeleriyle değiştirilerek anlatım bozukluğunun giderilmesi, "işyeri hekimi dışındaki diğer sağlık personeli" ifadesinin "diğer sağlık personeli" şeklinde değiştirilerek sözü edilen bendin sadeleştirilmesi ve "birimi" ifadesinin "müesseseleri" ifadesiyle değiştirilerek mevcut İş Kanununun 2 nci maddesinde yapılan tanıma sadık kalınması amaçlanmıştır. Mevcut Tasarı içerisinde sadece 21 inci maddenin dördüncü fıkrasında geçen "genel müdürlük" ifadesi "İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü" ifadesiyle değiştirilmiş olduğundan "Genel Müdürlük" tanımının maddeden çıkarılarak maddenin sadeleştirilmesi; 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan "iş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi" ifadesinin "çalışan temsilcisi", (ö) bendinde yer alan "sağlık ve güvenlik destek elemanı" ifadesinin de "destek elemanı" ifadeleriyle değiştirilmesiyle Tasarıdaki tekrarların azaltılması ve maddenin sadeleştirilmesi; Tasarının bütünü göz önünde bulundurulduğunda 6'ncı maddenin birinci fıkrasında, tehlike sınıflarının çok tehlikeli, tehlikeli ve az tehlikeli sınıflar olarak yer alması nedeni ile 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (r) bendinde "az tehlikeli, tehlikeli ve çok tehlikeli olarak belirlenen ve işyerinin yer aldığı" ifadesinin "işyeri için belirlenen" ifadesiyle değiştirilerek maddenin sadeleştirilmesi ve "Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi" ile "İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu" ifadelerinin Tasarıda birden fazla yerde bulunması sebebiyle tanımlar maddesine eklenerek "Konsey" ve "Kurul" olarak tanımlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Başka önerge yok.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

HÜKÜMET TEMSİLCİSİ – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı son önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi Hükümetin katıldığı son önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Çelebi.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Komisyon çalışmalarıyla ilgili 27 nci maddeyi tekrar dikkatinize sunuyorum Sayın Başkan.

“Komisyonlar, başkanlarının yönetiminde çalışır. Başkan bulunmadığı zaman başkan vekili, o da yoksa sözcü, komisyona başkanlık eder.

Komisyonlar, üye tamsayısının üçte biri ile toplanır ve hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğu ile karar verir.”

Şimdi burada hiçbir salt çoğunluk yok. Burada kararlar alınıyor. Usul açısından bunu ifade ediyorum. Bir kez daha tutanaklara geçmesini diliyorum. Burada bir salt çoğunlukla karar alınıyor, karar alınmış gibi olmasın. Bu oylamalar hep 3-3, sizin de inisiyatifinizle... Siz eğer böyle bir yaklaşımda bulunuyorsanız, bu bulunduğunuz yaklaşımı doğru bulmuyorum, onu ifade ediyorum ama ille böyle ısrar edilecekse, ben 3-3 bu kararların alındığını, ben kendi adıma en azından, yani bu oylamayı izleyen birisi olarak söylüyorum. Burada salt çoğunlukla bir karar yok, ama sizin iradenizin buraya da yansımayaacağını düşünüyorum. Çünkü ne Mediste ne de komisyonlarda esas olan, bir daha söylüyorum, tekli sayıların olmasının nedeni salt çoğunluk olgusunun yaratılmasıdır. Burada bir salt çoğunluk söz konusu değildir, çok net yazılmış bu ifade. Onun için,

burada alınan kararlar, karar alınmış gibi sunuluyor, ben onu karar alınmamış gibi sunulduğunu bir kez daha Komisyonun dikkatine sunuyorum.

Bunları söylüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Komisyonların teşkili açısından baktığımızda, komisyonların teşkilini değiştirmek lazım o zaman. Yani şöyle bir şey: Bu Komisyon tertip edilirken 4 iktidar 3 muhalefet olarak tertip edilmiştir. Aslında böyle bir tartışma ortamı olacağı düşünülmeyen. Yoksa Komisyon düzenlenirken 5 iktidar yine 3 muhalefet olarak düzenlenebilirdi. Çünkü değişmiyor sonuçta sayılar. Yani baktığımızda, bu Komisyonun yapısında sayılar 5 iktidar temsilcisinin olduğunda 3 muhalefet temsilcisinin olacağı şeklinde düzenlenebiliyor. Yani değişmiyor aslında sayılar. Dolayısıyla buradaki tartışma şöyle bir noktaya geliyor: O zaman Başkan, başkanlık yapmamış oluyor Komisyona. Yani Başkanın oyunun bir önemi yok anlamına geliyor. Sizin söylediğiniz ama, hiçbir toplantıda böyle bir şey söz konusu olamaz, hele komisyon olursa. Yani eşitlik halinde birinin, yani Başkanın oyunun oy verdiği tarafta geçerli olması gerekir her zaman. Yani bu bütün yerlerde uygulanan bir sistemdir. Şimdiye kadar bütün komisyonlarda ben bunu gördüm ve bütün komisyonlarda böyle geçti. Daha dün, yani KİT Komisyonunda oylama yaptık.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Yanlış yapılmış efendim, yanlışın üzerinde ısrar etmenin...

BAŞKAN – Yanlış diye bir şey yok.

Buyurun.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Aslında alt komisyon çalışmaları İç Tüzük'te belirlenmemiş, yani böyle bir şey yok. Ayrıca Genel Kuruldaki uygulamayla paralel şekilde devam ediyor. Sonra Mahmut Kaçan da vekâlet olarak da oy kullanabilir. Rahatlıkla bunu ifade etmek istiyorum kayıtlara geçmesi açısından.

BAŞKAN – Peki, biz devam edelim. Yani itiraz olursa...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Pardon, bir cümleyle bitiriyorum.

BAŞKAN – Bu önerileri siz esas komisyonda da vereceksiniz. Yani geçen defa böyle bir çalışma yaptık biliyorsunuz Süleyman Bey, aynı öneriler tekrar esas komisyonda tekrardan görüşüldü. Dolayısıyla biz alt komisyon olarak çalışmalarımızı bitireceğiz, esas komisyonda bu öneriler tekrardan sonuç olarak vereceğiz, yine tartışacağız. Yani sonuç olarak, alt komisyonun aldığı kararlar esas komisyona kolaylık olsun, çalışmaya kolaylık olsun diye yapılan, çalışmayı kolaylaştırsın diye yapılan çalışmalar. Belki belli konularda uzlaş sağlanabilirse, o uzlaş da esas komisyonda hayata geçsin diye çalışmalar. Yani daha teknik düzenlemeye yönelik çalışmalar. Ben inanıyorum ki bu öneriler tekrar esas komisyonda verilecek. Sonuç olarak biz bunları tekrar tartışacağız ve tekrar tartışacağımız bir iş için komisyonu tekrardan buradan iptal edip tekrar alt komisyon çalışmaları yaparak bu işi uzatabiliriz. Ama sonuç olarak esas komisyona bunu taşımakta yarar var diye düşünüyorum.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ben bir cümle söylemek istiyorum.

Şimdi, Parlamentoda diyorsunuz ya “Başkan oy kullanmayacaksa ne ifade eder?”

BAŞKAN – Komisyondan bahsediyorum, Genel Kuruldan bahsetmiyorum.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Meclis Başkanı oy kullanamıyor biliyorsunuz, eşitlik geldiğinde “Benim de oyum şu” diyebilme iradesini göstermiyor. Sizin burada başkanlık...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – O İç Tüzük'te yazıyor ama, burada böyle bir şey yok ki.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Burada da salt çoğunlukla yazıyor. Bir cümle söyleyeceğim bitireceğim. Eğer ben usul tartışması yaratmak ve bugün bu devam ederse buna ilişkin muhalefetimizin ne olduğunun anlaşılması açısından bunu ifade ediyorum, tutanaklara geçsin diye söylüyorum. Burada Sayın Başkan diyor ya: “Benim buraya oturmamın nedeni ne?” Tabii ki burayı yönetmek, tabii ki buraya başkanlık etmek. Bu çok saygıdeğer bir şeydir. Ama size çift oy kullanma hakkını vermediğini bir kez daha söylüyorum, tutanaklara geçmesi açısından.

BAŞKAN – Tamam, sorun yok.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Murtaza Bey'in vekâleten...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Vekâleten de bir oy kullanamaz, olmaz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Nasıl kullanıyor, olması gerekiyor.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ona da “Orada nasıl yazılı var.” diyorsan, orada da öyle bir yazı var, komisyon çalışmalarında öyle bir yazı yok.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz.

Komisyon çalışmaya devam ediyor.

Eski 5, yeni 4 üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

İşveren ile Çalışanların Görev, Yetki ve Yükümlülükleri

İşverenin genel yükümlülüğü

MADDE 5- (1) İşveren;

a) Çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla,

b) Çalışanların sağlık ve güvenliğini sağlamak için mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi amacıyla yönelik çalışmalar yapmakla,

c) İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izlemek ve denetlemekle, yükümlüdür.

(2) İşveren, birinci fıkradaki yükümlülüklerini aşağıda yer alan önleme ile ilgili iş sağlığı ve güvenliği genel ilkeleri ışığında yerine getirir:

a) Risklerden kaçınılması.

b) Kaçınılması mümkün olmayan risklerin analiz edilmesi.

c) Risklerle kaynağında mücadele edilmesi.

ç) İşin kişilere uygun hale getirilmesi için işyerlerinin tasarımı ile iş ekipmanı, çalışma şekli ve üretim metotlarının seçiminde özen gösterilmesi, özellikle monoton çalışma ve üretim temposunun sağlık ve güvenliğe olumsuz etkilerinin önlenmesi, önlenemiyor ise en aza indirilmesi.

d) Teknik gelişmelere uyum sağlanması.

e) Tehlikeli olanın tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirilmesi.

f) Teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan tutarlı, genel bir önleme politikasının geliştirilmesi.

g) Toplu korunma tedbirlerine, kişisel korunma tedbirlerine göre öncelik verilmesi.

ğ) Çalışanlara uygun talimatların verilmesi.

(3) İşveren, işyerinde yapılan işlerin özelliklerini dikkate alarak:

a) İş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.

b) Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu gözönüne alır.

c) Hayati ve özel tehlike bulunan yerlere yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların girmemesi için gerekli tedbirleri alır.

(4) Bu Kanunun 6 ncı maddesine göre işyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(5) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konusundaki yükümlülükleri, birinci fıkranın (a) bendinde yer alan işverenin genel yükümlülüğü ilkesini etkilemez.

(6) İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz.

BAŞKAN – Dört önerge var, sırasıyla okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı"nın 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini teklif ederim.

"İşverenler işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmak, işçiler de iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdürler.

İşverenler işyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetlemek, işçileri karşı karşıya bulundukları mesleki riskler, alınması gerekli tedbirler, yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermek zorundadırlar."

Ali Öz
Mersin

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

Dünya uygulamaları ve Avrupa Birliği Çerçeve Direktifi göz önüne alınarak yapılan düzenlemenin değiştirilmesinin uygun olmayacağı görüşündeyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

"Alt komisyona sevk edilmiş olan (1/605) sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 5'inci maddesi (c) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini teklif ediyorum.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

Adıyaman

Kayseri

c) İş yerlerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izlemek ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlamakla yükümlüdür."

BAŞKAN – Buradaki maddeyle ne farkı var bunun, çok anlayamadım ben. (c) bendinde "İş yerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izlemek ve denetlemek"

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – İzlemek ve uygunsuzluğun giderilmesini sağlamakla...

BAŞKAN – Bu iki önerge aynı mahiyette zaten. İsmail Bey'le Murtaza Bey'in önergesiyle bu iki önerge aynı mahiyette zaten. Yani bunun ikisini birleştirerek oylayalım olmazsa.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – "İzlemek ve denetleme yükümlülük" yerine, "İzlemek ve uygunsuzluğun giderilmesini sağlamakla..."

BAŞKAN – Bunlar birbirini bağlayan şeyler zaten. Yani denetlemekle... Eksikliklerin giderilmesi ve denetlenmesi gibi, değil mi, bunu kastediyoruz?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN - Giderilmesi ve denetlenmesi.

Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt komisyona sevk edilmiş olan (1/605) sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 5'inci maddesi (c) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini teklif ediyorum.

Süleyman Çelebi

Candan Yüceer

İstanbul

Tekirdağ

"İş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışanların da görüş ve katılımı ile risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır."

BAŞKAN – Sayın Çelebi, başka bir maddede var aynısı.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Var efendim.

BAŞKAN – Hayır, orada iş riskini değerlendirme konusunda bu var, birlikte değerlendirme var. Yani o bölümde var. Ne diyorsunuz? Buna orada bakalım, çünkü orada bu var.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Diğer bölümlerde de Sayın Başkan, hani demin amaç maddesiyle ilgili girdiğimizde de aynı şeyi söylemiştik, "Ev kadınları" dedik, sonra var. Eğer burada bunu yaratamazsak sonraki bölümde de aynı konuda bir sıkıntı yaşanmaması ve burada temel düzenleme olduğu için biz bu maddede bunun yerleştirilmesini talep ettik.

BAŞKAN – Şimdi şöyle: “Çalışanların görüşünün alınması ve katılımlarının sağlanması” bölümü var biliyorsunuz, 14 üncü maddede. Yani bu maddede bu var diye, onun için söylüyorum. Yani bu maddeye yeniden bir ilave yerine burada bir eksiklik varsa burada değerlendirilim. Yani bu kısımda bir eksiklik varsa.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Biz de var olduğunu düşünüyoruz. Şimdi burada işin öznesi olan işçilerin bu sürecin dışında bırakılmaması, risk değerlendirme çalışmalarının amaçladığı hedefe ulaşmasının etkisiz hale gelmesini sağlayacak ayırıcı bir metin olacaktır diyoruz. Bu nedenle de bu maddede bu düzenlemenin doğru olacağına inanıyoruz.

BAŞKAN – Şöyle diyor Sayın Çelebi: “İşveren, iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili konularda çalışanların ve/veya temsilcilerinin görüşlerini alır, bunları teklif getirme hakkını tanır ve bu konudaki görüşlerde yer almalarını ve katılmalarını sağlar.” Yani bu burada açıkça var. Neyse, o zaman burada görüşülmesini istedikleri için biz o maddeye atıf yapacağız. Bu önergeyi de okuyalım, ikisini birlikte okuyalım.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt komisyona sevk edilmiş olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı’nın 5 inci maddesinin 3/c bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini teklif ediyorum.

Murtaza Yetiş İsmail Tamer
Adıyaman Kayseri

“a-İş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışanların da görüş ve katılımlarıyla risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.”

BAŞKAN – Aynı şey oldu yine.

Evet, Hükümetin görüşü?

HÜKÜMET TEMSİLCİSİ – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – 14 üncü maddede olduğu için.

HÜKÜMET TEMSİLCİSİ – Evet, görüş almaya katılıyoruz...

BAŞKAN – Peki.

Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi birlikte okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt komisyonda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 5’inci maddesinin 1’ inci, 3’ üncü, 4’ üncü, 5’ inci, 6’ ncı fıkralarının 4’ üncü madde olarak aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş İsmail Tamer
Adıyaman Kayseri

“İşverenin genel yükümlülüğü

MADDE 4- (1) İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede;

a) Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar,

b) İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar,

c) Risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır,

ç) Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne alır,

d) Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alır.

e) İşyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

f) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülükleri, işverenin sorumluluklarını etkilemez.

İşveren, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin maliyetini çalışanlara yansıtamaz.

BAŞKAN – Evet, zaten var bu, ikisi birbiriyle aynı. Burada “Denetler” fazla.

Hükûmet bu önergeye katılıyor mu?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bu iki önergeyi birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Süleyman Bey “Denetler” kısmını çıkarmış, o “Denetler” kısmını da ilave ediyoruz diğer önergeyle. Denetlemeden zaten mümkün değil ki.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Uygunsuzlukların giderilmesini sağlar...

BAŞKAN – Var, var zaten.

KOMİSYON UZMANI – Sizin için de “denetler”i ekleyelim mi, ister misiniz?

BAŞKAN – Aynı şey ya.

KOMİSYON UZMANI – Çıkaralım mı diyorsunuz, nasıl görüyorsunuz?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ben şu anda oylamaya takıldığım için daha halen oradayım. O nedenle şu anda bu şekli olarak...

Ben Ali Bey’in veya... Hatta arkadaşım burada Komisyonunda farklı bakabiliriz, bunu çok net söylüyorum. Ama oylama yapılırken o formülün ne anlama geldiğini anlatmak açısından ifade ettim. Yoksa, diğerlerini şimdi şöyle görüyorum ben, burada şunu söylüyorum: Şu saatten itibaren ben aslında ne, yani bunların okunmasını ve oylamasının yapılması aşamasında burada artık söz almayı gerekli bulmuyorum bu saatten itibaren. Hiçbir konuda söz almayacağım. Diğer komisyonunda bunlar görüşülürken görüşümü ifade edeceğim. Çünkü burada alınan kararların sağlıklı olmadığını düşünüyorum. O nedenle, şu anda okunuyor ve reddediliyor veya reddedildiği ifade ediliyor. Ben o nedenle söz almayacağım şu saat itibarıyla. Bu Komisyonun bu çalışmasının bir an önce tamamlayarak esas komisyonunda görüşülmesi konusuna gelene kadar da hiçbir beyanda bulunmayacağım. Ben diliyordum ki alt komisyonun kurulma amacı, bu konuları daha etraflıca görüşme, daha az sayıdaki insanlarla daha iyi bir uzlaşma çıkarılabilir diye düşünüyordum. Burada yanılıyorum, daha önce de bunun pratiğini yaşadık. O nedenle, bu saatten sonra bir tek oylamaya, hani burada bulunmak adına burada bulunuyorum. Üst komisyon dediğimiz kendi esas komisyonumuzda daha doğrusu, komisyonunda görüşlerimizi söyleriz. Çünkü ben fotoğrafı böyle çektim kendi açımdan. Diğer arkadaşlar bana katılır katılmaz, ayrı bir şey.

BAŞKAN – Arkadaşlar, alt komisyonunda teknik bir çalışma yapıyoruz ve tarafları dinledik. Tarafların düşünceleri doğrultusunda da bir şeyler yapmaya çalışıyoruz, yani uygun hale getirmeye çalışıyoruz. Takdir edersiniz ki bu yasa çok yönlü bir yasa. Bu yasa böyle sadece bizim masa başında yedi kişiyi ilgilendiren bir yasa değil. Biz bütün bu çalışmaları yapsak da en son siyasi kararı Hükûmet verecek. Biz daha önce verdiğimiz kararlar var ama Parlamantonun gündemine geldiği hâlde Parlamantoda görüşülemeyen yasalar var. Demek ki siyasi karar tam manasıyla oluşmamış. Dolayısıyla biz bir teknik çalışma yapacağız, bunu bitireceğiz, esas komisyonunda da tekrar tartışacağız, burada bir sorun yok.

Oylama konusuna gelince: Sayın Çelebi de çok komisyon ve kurul yönetmiştir, bu başkanın olduğu yerde eşitlik halinde başkanın oyu geçerlidir. Bunun bir başka anlatımı ve şekli yoktur. Çok yönetmiştir, hepimiz de çok yönettik, bu bilinen bir şey. O Tüzükte açık bir şey yok görüyorsunuz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Var, bana göre çok açık. O senin söylediğin tüzüklerde de... Biz bunu sendikada yapıyoruz, aynen böyle Sayın Başkan, dediğiniz doğru. Çok açığım ben. Sendikada eşitlikte başkanın oyu çift sayılır, ama aynen de öyle yazılıdır orada. Aynen de tüzükte o hüküm vardır, “Eşitlik halinde başkanın oyu çift sayılır” diye bir ibare vardır. Burada ise tam tersi böyle bir ibare olmadığını söylüyorum. Salt çoğunlukla karar alınır diyorum, bunun üzerinde ısrarlıyım. Ben oraya takıldım, o nedenle şu saatten itibaren hani bu bizim önergeler...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Tecrübelerini aktar.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, aktarıyorum ben de, yani onları söyledikten sonra kendimce orada da çok açık yazılır o. Dediği doğru Sayın Başkanın. Eczacılar da olsa, başka mesleklerde de olsa, mutlaka şöyle bir ibare vardır: “Eşitlik halinde başkanın oy verdiği taraf çoğunluğu teşkil...”

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ben Tabip Odası Başkanlığı da yaptım, böyle bir ibare yok.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır hayır, var, mutlaka vardır. Eğer yoksa... Bakın, buradaki ben diğer bölümü söylüyorum.

Dolayısıyla şunu yapacağım şimdi, yani en azından ben Süleyman Çelebi olarak bu önergelere imza atmış birisi olarak: Şimdi, önergelerimiz okunur, gerekçeler okunur ve burada söz almayacağım bu saatten sonra. Ana komisyonda bunlarla ilgili değerlendirmelerde bulunacağım. Madem bir an önce buradan çıksın diyorsunuz, böyle bir katkıda bulunacağım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz, biz devam ediyoruz.

Ali Bey, buyurun lütfen.

ALİ ÖZ (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tabii ki oylama noktasında takıldık ama, ben tabii bu aşamada Sayın Süleyman Çelebi'nin fikirlerini beyan etmesinden yanayım.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Onu ben söyledim, duayen...

ALİ ÖZ (Mersin) – Bu maddelerde haklıdır. Aslında gerçekten komisyondaki oylamalarda taraf noktasında İç Tüzük gereği ben de Süleyman Bey'in fikrine iştirak ediyorum, o konuda ben de onunla hemfikirim ama, Süleyman Çelebi'nin fikirlerini özellikle beyan etmesinden yana olduğumu ifade ediyorum, bir. Tabii ki bu kanunu çıkarmak, hakikaten bu masa etrafında oturduğumuz bu arkadaşlarımızla beraber çözmemizin zor olduğunun farkındayım. Çünkü başlangıçta tasarı hazırlanırken eksik tarafları var. Yani siz de bunu Komisyon Başkanı olarak ifade ettiniz. Tarafları dinlememişsiniz, tarafların fikirleri bu kanuna çok yansımamış. Yani gerek Türk Tabipler Birliği, Mimarlar Odası... Yani bunlar asıl bu işlerle uğraşan taraflar, sosyal taraflar. E, bunların fikirlerine kıymet vermeden böyle bir taslak hazırlarsak bu işin içerisinden hakikaten ben de rahat çıkabileceğimiz kanaatinde değilim. Onların fikirleri bizleri de şekillendiriyor. Dolayısıyla işin içerisinde olan insanların fikirlerine biraz daha kıymet vermenin gereğine inanıyorum. Öyle olsa işimiz daha kolay olurdu ama zor. Ama yine de her türlü zorluğa rağmen elimizden gelen müspet katkıyı mutlaka sağlama gayreti içerisinde olacağız. Ancak Sayın Çelebi'nin ben de konuşmasından yana olduğumu ifade ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Ali Bey.

Sorun, bu masanın sorunu değil bence. Bu anlamda konuştuğumuz şey, bu masanın sorunu değil. Sorun, genel bir sorun, bu genel sorun içerisinde yaklaşımla çözülmesi lazım. Ben daha önceki konuşmamda bunu söyledim. Bu yasa her şeye rağmen 14 bin civarında mühendis ve mimara iş alanı açıyor, 14 bin civarında. Her şeye rağmen, eksikleri, gedikleri falan, her şeye rağmen. Onun için, bu yasaya istihdam açısından bakmıyoruz ama, yani 50 bin ziraat mühendisinin işsiz olduğu bir ülkede, işte 8-10 bin jeofizik mühendisinin işsiz olduğu bir ülkede olayları daha bir genelden gözlememiz gerekir diye düşünüyorum.

Evet, madde eklenmesi konusunda bir önerge var, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt komisyonda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 5'inci maddesinin 2'nci fıkrasının 5'inci madde olarak aşağıdaki şekil de düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

Adıyaman

Kayseri

“Risklerden korunma ilkeleri

MADDE 5- (1) İşverenin yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde aşağıdaki ilkeler göz önünde bulundurulur:

a) Risklerden kaçınmak,

b) Kaçınılması mümkün olmayan risklerin analiz etmek,

c) Risklerle kaynağında mücadele etmek,

ç) İşin kişilere uygun hale getirilmesi için işyerlerinin tasarımı ile iş ekipmanı, çalışma şekli ve üretim metotlarının seçiminde özen göstermek, özellikle monoton çalışma ve üretim temposunun sağlık ve güvenliğe olumsuz etkilerini önlemek, önlenemiyor ise en aza indirilmek,

d) Teknik gelişmelere uyum sağlamak,

e) Tehlikeli olanın tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirilmek,

- f) Teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan tutarlı, genel bir önleme politikası geliştirmek,
- g) Toplu korunma tedbirlerine, kişisel korunma tedbirlerine göre öncelik vermek,
- ğ) Çalışanlara uygun talimatlar vermek.”

Gerekçe:

Tasarının 5'inci maddesinin işverenin genel yükümlülükleri ile sorumluluklarını içeren hükümleri 4'üncü madde, işverenin yükümlülüklerini yerine getirirken göz önünde bulundurması gereken genel ilkelerin ise "risklerden korunma ilkeleri" başlığıyla 5'inci madde olarak, iki ayrı madde şeklinde yeniden düzenlenmesiyle metnin anlaşılabilirliğinin ve genel ilkelerin somutlaştırılmasının sağlanması ile kanun yazım tekniğine uygun hale getirilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

HÜKÜMET TEMSİLCİSİ - Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi, madde ilavesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu madde ilave yapılması arkadaşlar, bir madde birkaç bölünüp düzenlendiği için yapılan bir işlem. Yani yeni bir ilave veya çıkarma söz konusu değil aslında.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

MADDE 6- (1) İşveren; mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak iş sağlığı ve güvenliği hizmetini sunmak için çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde en az (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde en az (C) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı ile bütün tehlike sınıflarında yer alan işyerlerinde işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirmekle yükümlüdür. Bünyesinde bu vasıflara sahip personel bulunmayan işyerleri, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir. 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşları iş sağlığı hizmetlerini Sağlık Bakanlığına ait döner sermayeli kuruluşlardan doğrudan alırlar. İş güvenliği hizmetlerini ve Sağlık Bakanlığınca hizmet verilemeyen yerlerde iş sağlığı hizmetlerini ise 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde satın alırlar.

(2) Onuncu fıkraya göre çıkarılan yönetmelikle belirlenen çalışma sürelerinin işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının tam süreli görevlendirilmesini gerektirdiği durumlarda işveren, işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurmakla yükümlüdür. Tam sürenin hesabında çalışanların tabi olduğu kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresi dikkate alınır.

(3) İşveren, bu madde kapsamındaki hizmetleri yürütmek üzere görevlendirilen kişi, kurum ve kuruluşların görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç, gereç, mekân, eğitim ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlüdür.

(4) İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetlerini yürüten kişiler işbirliği ve koordinasyon içinde çalışırlar. Koordinasyon işveren veya işveren vekili tarafından sağlanır.

(5) İşveren veya işveren vekili, görevlendirdiği kişi veya hizmet aldığı kuruluşlar tarafından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata uygun olan ve yazılı olarak beyan edilen tedbirleri yerine getirmekle yükümlüdür.

(6) İşveren iş sağlığı ve güvenliği konusunda görevlendirdiği kişi veya hizmet aldığı kuruluşların, çalışanların sağlık ve güvenliğini etkilediği bilinen veya etkilemesi muhtemel konular hakkında bilgilendirilmesini sağlar. Bu bilgilendirme başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen çalışanlar ile bunların işverenlerini de kapsar.

(7) İşveren, yönetmelikte belirtilen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması halinde tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususların yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir.

(8) Kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuata göre çalıştırılan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olma niteliğini haiz personel, gerekli belgeye sahip olmaları şartıyla asli görevlerinin yanında,

belirlenen çalışma süresine riayet ederek çalışmakta oldukları kurumda veya ilgili personelin muvafakati ve üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirilecek personele görev yaptığı her saat için (150) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı tutarında ilave ödeme hizmet alan kurum tarafından yapılır. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz. Bu durumdaki görevlendirmeye ilişkin ilave ödemelerde günlük mesai saatlerine bağlı kalmak kaydıyla aylık toplam seksen saatten fazla olan görevlendirmeler dikkate alınmaz.

(9) Kamu sağlık hizmetlerinde tam süreli çalışmaya ilişkin mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, işyeri hekimlerinin ve diğer sağlık personelinin işyeri sağlık ve güvenlik birimleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinde görevlendirilmelerinde ve hizmet verilen işyerlerinde çalışanlarla sınırlı olmak üzere görevlerini yerine getirmelerinde diğer kanunların kısıtlayıcı hükümleri uygulanmaz.

(10) Bu madde kapsamında;

a) Çalışan sayısı ve tehlike sınıfı gözönünde bulundurularak ikinci fıkrada belirtilenler dışında hangi işyerlerinde işyeri sağlık ve güvenlik biriminin kurulacağı,

b) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ve ortak sağlık ve güvenlik biriminde görev alacak işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi dışındaki diğer sağlık personelinin nitelikleri, işe alınmaları, görevlendirilmeleri, görev, yetki ve sorumlulukları, görevlerini nasıl yürütecekleri, işyerinde çalışan sayısı ve işyerinin yer aldığı tehlike sınıfı gözönünde bulundurularak işyerlerinde asgari çalışma süreleri, işyerlerindeki tehlikeli hususları nasıl bildirecekleri, bu madde kapsamında çıkarılan yönetmelik hükümlerine aykırılıklarının hafif, orta ve ağır olarak derecelendirilerek kaydedilmesi ile belgelerinin geçerliliğinin askıya alınması veya iptali,

c) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunacak kuruluşların; görev, yetki ve yükümlülükleri,

belgelendirilmeleri ve yetkilendirilmeleri ile belge ve yetkilerinin iptali, sunulacak hizmetler kapsamında

yer alan sağlık gözetimi ve sağlık raporları, kuruluşlarda bulundurulacak personel ve donanım ile bu kuruluşların denetlenmesi, bu madde kapsamında çıkarılan yönetmelik hükümlerine aykırılıklarının hafif, orta ve ağır olarak derecelendirilerek kaydedilmesi ile belgelerinin geçerliliğinin askıya alınması

veya iptali,

ç) İşyeri tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre; iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan kişi ve kuruluşlardan hangi şartlarda hizmet alınacağı, görevlendirilecek veya istihdam edilecek kişilerin sayısı, işyerinde verilecek hizmet süresi ve bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen görevleri hangi hallerde işverenin kendisinin üstlenebileceği,

d) İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi dışındaki diğer sağlık personelinin eğitimleri ve belgelendirilmeleri, unvanlarına göre kimlerin hangi sınıf belge alabilecekleri, sahip oldukları belgelere göre hangi işyerlerinde görev alabilecekleri; işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi dışındaki diğer sağlık personeli eğitimi verecek kurumların belgelendirilmeleri, yetkilendirilmeleri ve bu kuruluşların denetlenmesi ile belge ve yetkilerinin iptali, eğitim programlarının ve bu programlarda görev alacak eğiticilerin niteliklerinin belirlenmesi ve belgelendirilmeleri ile eğiticilerin ve eğitim kurumlarının bu madde kapsamında çıkarılan yönetmelik hükümlerine aykırılıklarının hafif, orta ve ağır olarak derecelendirilerek kaydedilmesi ile belgelerinin geçerliliğinin askıya alınması veya iptali, eğitimlerin sonunda yapılacak sınavlar ve düzenlenecek belgeler ile bu maddede belirtilen kişi ve kuruluşların belgelendirme ve yetkilendirme bedelleri,

ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmeliklerle düzenlenir. İşyeri hekimleri ve diğer sağlık personeline ilişkin çıkarılan yönetmelikte Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınır.

(11) Bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları hariç olmak üzere ondan az çalışanı bulunan işyerlerinden çok tehlikeli sınıfta yer alanlara bu madde ile zorunlu tutulan iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesinde destekleyici nitelikte özel düzenleme yapma yetkisine sahiptir. Gerektiğinde bu desteği ondan az çalışanı bulunan işyerlerinden tehlikeli ve az tehlikeli sınıfta yer alanlara da yaygınlaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Yapılacak bu destekleyici faaliyetlerin finansmanı, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından iş kazası ve meslek hastalığı bakımından kısa vadeli sigorta kolları için toplanan primlerden kaynak aktarılarak gerçekleştirilir. Yapılacak özel düzenlemenin uygulanmasına, destek sağlanacak ondan az çalışanı bulunan

işyerlerinin özellikleri gözönünde bulundurularak Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenecek hizmet bedellerinin tespitine ve destek olunacak kısmına, bu bedellerin ödeme şekillerine, hizmetten hangi şartları taşıyan işyerlerinin faydalanabileceğine ve hizmet verecek kuruluşların özelliklerine dair usul ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Bu fıkranın uygulanmasında Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları esas alınır. Bu özel düzenlemede etkinlik ve sürekliliğinin sağlanması amacıyla Bakanlık, Sağlık Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve ilgili meslek kuruluşlarıyla işbirliği yapabilir. Bu fıkroda belirtilen özel düzenlemeden faydalanan işverenlerden, bu Kanun ve diğer mevzuat gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği tespit edilenlerden tespit tarihine kadar özel düzenleme kapsamında yapılan ödemeler yasal faizi ile birlikte Sosyal Güvenlik Kurumunca tahsil edilir ve bu işverenler üç yıl süreyle bu fıkrayla sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye, uygulamayı yönlendirmeye ve doğabilecek sorunları çözmeye Bakanlık yetkilidir.

(12) İşyeri tehlike sınıfları 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 83 üncü maddesine göre belirlenen kısa vadeli sigorta kolları prim tarifesini de gözönünde bulundurularak ilgili tarafların görüşleri dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(13) İşyeri tehlike sınıflarının tespitinde o işyerinde yapılan asıl iş dikkate alınır.

BAŞKAN – Bu maddeyi, tabii, çok uzun olduğu için üç madde hâline getiriyoruz, üç madde hâline getirirken diğer maddelere sarktığı için diğer öneriler, orada değerlendirmeyi düşünüyoruz.

Önce, Ali Bey'in iki önergesini okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı"nın 6.maddesinin 1. fıkrasının ilk cümlesinde geçen "işyeri hekimi ve" kelimelerinden sonra gelen "diğer sağlık personeli" ibaresinin fıkradan çıkarılmasını teklif ederim.

Ali Öz

Mersin

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı"nın 6. maddesinin 3. fıkrasının ilk cümlesinde geçen "mekân" kelimesinden sonra gelen "eğitim" ibaresinin fıkradan çıkarılmasını teklif ederim.

Ali Öz

Mersin

BAŞKAN – Evet, Ali Bey'in iki önergesi diğer önergeyi kapsıyor, onu birlikte oylarsak sorun yok.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt Komisyonunda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısının 6 ncı maddesinin; çıkarılacak yönetmeliklerin bir arada yer alacağı bir maddeye eklenmesini teminen onuncu fıkrasının madde metninden çıkartılması ile birinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci fıkralarının "İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri" başlığıyla aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

Adıyaman

Kayseri

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

MADDE 6 - (1) Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için, işveren;

a) Çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması halinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir. Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması halinde tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir.

b) Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşların görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılar.

c) İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetlerini yürütenler arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlar.

ç) Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşlar tarafından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata uygun olan ve yazılı olarak bildirilen tedbirleri yerine getirir.

d) Çalışanların sağlık ve güvenliğini etkilediği bilinen veya etkilemesi muhtemel konular hakkında, görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşları, başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen çalışanları ve bunların işverenlerini bilgilendirir.

(2) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşları iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini Sağlık Bakanlığına ait döner sermayeli kuruluşlardan doğrudan alabileceği gibi 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde de alabilir.

BAŞKAN – Evet, Ali Bey’in önermelerini tekrar oku, bu kapsıyor çünkü hepsini, yani sizin iki önergenizi de kapsıyor bu önerge, yani üçünü birlikte oyluyoruz bu durumda.

Şimdi, Ali Bey, orada diyorsunuz ki: “Diğer sağlık personeli çıksın.” Ama biliyorsunuz bu işyerlerinde ayrıca teknik sağlık elemanları da çalışıyor ve hemşireler de çalışıyor. Bunlar çalışırken işyeri hekiminin görevini yapmıyorlar, onlar kendi görevlerini yapıyorlar. Yani bu hem bir istihdam alanı hem de orada işyeri hekiminin işlerini kolaylaştırma. Niçin aslında böyle bir şeyde bulundunuz?

ALİ ÖZ (Mersin) – Bu “diğer sağlık personeli” ifadesinde de netlik yok. Diğer sağlık personeli, kim bunlar?

BAŞKAN – Onu öğrenelim Hükûmetten.

ALİ ÖZ (Mersin) – Yani bu “diğer sağlık personeli”nden kastınız nedir; hemşire midir, sağlık memuru mudur?

Sonra, bir de şu önergede “benzer” dediğiniz şeyde, işverenin -(a) fıkrasında yazan- iş hekimliği görevini üstlenebileceği şeklinde bir ibare var, (a) fıkrasının sonunda. O nasıl olacak?

BAŞKAN – Hayır, şahsı üstlenmiyor, kendisi işyeri hekimi olacak birini istihdam etmişse o yüklenecek işyeri hekimliğini. İşyeri hekimi özel bir şey, yani hekim olacak ve işyeri hekimi sertifikası olacak.

ALİ ÖZ (Mersin) – Ama işte (a) fıkrasını bir daha okursanız...

BAŞKAN – (a) fıkrasını bir daha okuyalım. Açıklama getirsinler ona. Öyle bir şey yok, yani hekimin yerine kimse istihdam edilemez. Ona bir açıklama getirir misiniz Genel Müdürüm.

GENEL MÜDÜR – Sayın Başkanım, eğer işveren işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı belgesine sahip bir kişi ise hizmeti kendisini üstlenebilir.

BAŞKAN – Tabii, üstlenir o zaman.

GENEL MÜDÜR – Başka bir istihdama gerek yok. (a) fıkrası onu kastediyor.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Nasıl üstlenebilir yani? Olabilecek şey mi? Nasıl böyle bir durumda çalışacak? Yani işyeri hekimliği ilkelerine ve amacına aykırı bir şey. İşverenin işyeri hekimliği... Nasıl işçiyle işveren...

ALİ ÖZ (Mersin) – Ya bir sürücü kursunun sahibi bile kendi ehliyetini kendi kursundan alabiliyor mu Allah aşkına? O bile gidip, başka bir yerden bir kurs alıp ondan sonra geliyor.

BAŞKAN – Ya bu çok özel bir durumdur herhâlde. Böyle insan var mıdır Türkiye’de?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Var, var, yani benim tanıdıklarım var.

BAŞKAN – Nasıl var?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Böyle durumda olan var; iş sahibi ve hekim, işletmesi var, çalışanları var ama kesinlikle orada işyeri hekimliği yapmaz, yapamaz da. Yani bu işin amacına, ahlakına... Etik değil yani.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Şimdi, işyeri hekiminin görevi ne? İşyeri hekiminin görevi oradaki hastaların sağlığını korumak, yani orada çalışanların sağlığını korumak. Bundan doğal bir şey olamaz ki ya. Kendi hastanesi olan bir adam kendi işyerindeki elemanına bakamaz mı? Hastanesi olan birisi kendi hastanesinde çalışanı muayene edip tedavi edemez mi?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Çalışma hayatı çok farklı İsmail Ağabey.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Biz de çalışma hayatından geliyoruz yani.

ALİ ÖZ (Mersin) – O ayrı bir şey İsmail Ağabey.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ayrı değil, hepsi bunu kapsayan bir şey. Benim fabrikam var, doktorum, işyeri hekimliği şahsım adına ben yapmam ama... Şunun için yapmam: Ben işlerimin yoğunluğundan dolayı... Eğer uygunsa benden iyi kimse orayı şey yapamaz ama denetim alanında kendine denetim yapmayacak ki zaten, Çalışma Bakanlığının müfettişleri var, onlar denetim yapacak, eksiklik varsa onlar belirleyecek yani. O açıdan -burada ben sadece hekimin kendi çalıştırdığı elemanı muayene edip tedavi etmesi adına konuşuyorum- yapmasında hiçbir sakınca yok.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Yani işyeri hekimliği yapan iş sahibi, dediğim gibi, kendisi çok samimi olabilir, işini iyi yapabilir ama o işçilerin gidip de o işverende muayene olacağına, sorunlarını, sıkıntılarını çok açık, çok samimi paylaşabileceğine inanıyor musun? Ben inanmıyorum.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Kesinlikle tıbbi olarak inanıyor ve bunun aksi de olacağını ifade etmiyorum ben.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Tıbbi olarak değil. Yani işletmede sadece tıbbi problemler var; iş sağlığı var, güvenliği var.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Bakın, işyeri hekimliğini iş güvenliğiyle karıştırmayalım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ne kadar işçi bunu paylaşabilir? Ki işyeri hekimiyle bile paylaşamazken hem işvereni hem işyeri hekimi olacak ve işçi gidip bunları paylaşacak. Gerçek değil Ağabey.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Şimdi, bakın, olay şu: Burada işyeri hekimliğini iş güvenliğiyle karıştırmayalım. Burada siz onu düşünerek söylüyorsunuz. Yani eksiklik var, işyeri sahibi bunu gizleyecek gibi bir şey anlıyorum ben.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – İşyeri hekimliği bir bütün ama, burada sadece poliklinik hizmeti ya da sağlık hizmeti vermiyor ki, iş sağlığı meslek hastalıkları var, kronik hastalıklar var, işin uyumu var, o işe uygunluğu var. Yani bu bir bütün.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Yani oradaki iş meslek hastalığı dahi olsa meslek hastalıkları birinci planda işyeri hekiminin görevi değil bir kere.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – O şüpheyi koymak zorunda ama, koymadan gönderemez Ağabey.

ALİ ÖZ (Mersin) – Adamın istirahati bile... Adam eğer işyerinin sahibi ise...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Onu bana söyleyebilirsiniz.

ALİ ÖZ (Mersin) – Şimdi, objektif olmamız lazım. Benim işyerim var, hekimim, işyeri hekimliği yapıyorum, geldi bir işçi -adamın bir şeye ihtiyacı var, geldi- basit bir rahatsızlığı var belki, birkaç gün adamın istirahate ihtiyacı var -atıyorum- mesela, sahibi de benim, işler de sıkışık. O adama şimdi istirahat verir miyim, vermez miyim? Bana söyleyin, verirse kabul edeceğim. Vermez.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Aslında, işin gerçeği, etik yönü, biz baktığımız zaman... Hep doktoruz, bize de çok hastalar geldi, gelen her hastaya ben de çok rapor vermişimdir ama gerçek anlamda vermemem gereken raporları dahi verdiğim olmuştur. Ama bu işyeri. Bak, dürüst konuşuyoruz, yani dürüstçe, verdiğimiz çok olmuştur.

ALİ ÖZ (Mersin) – Ama bazen sosyal sebeplerle...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ama bazen sosyal sebep... Şimdi, bir işyerinde adamın boğazı ağrıyordur. Eskiden, biliyorsunuz, bir vizite kâğıdı alınır, gelirdi SSK'da saatlerce beklerdi, tedavi olamaz, öğleden sonra gelir reçetesini alır, sonra gider ilaç kuyruğuna girer, günlerce, iki günü, iki günü orada geçen, çok işyerini mağdur eden işçiler vardı.

ALİ ÖZ (Mersin) – Mutlaka.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Şimdi, bunları da göz önüne almak lazım.

ALİ ÖZ (Mersin) – Ağabey, onlara bir itirazımız yok.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ben şunu ifade ediyorum: Kesinlikle işyerinin, sağlık açısından hiçbir doktorun -doktor olacaktır bu emimin işyeri hekimliği sertifikası varsa- böyle suistimal edeceğine ben inanmıyorum. Ben inanmıyorum yani.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – İşveren ama aynı zamanda, o işyerinin de sahibi.

ALİ ÖZ (Mersin) – İşveren oldu mu iş değişiyor işte İsmail Ağabey, değişir de yani.

BAŞKAN – Evet, Hükûmetin görüşünü alalım.

Buyurun Genel Müdürüm.

GENEL MÜDÜR – Şimdi, Sayın Başkanım, biz bütün işverenleri iyi niyetli, bütün doktorları da yeminine sadık olarak düşünüp bu tasarının bu maddesine yazdık. Olumsuzluklar veyahut da yanlışlıklar üzerine hüküm yürütmek herhâlde olumluları geride bırakır, dolayısıyla sonuca gitmekte zorlanırsınız, bir.

İkincisi: Bütün Avrupa Birliği ülkelerindeki, dünyadaki uygulama bu, bu şekilde. Ayrıca, direktifin de çok açık ve sarıh bir maddesi vardır. “Biz direktife uyum sağlamıyoruz.” şeklinde yapılan tenkitlerin de bir nevi cevabıdır bu çünkü AB direktifinde üç yapı öngörülmüştür: Bir tanesi, işyerinde çalışanlar arasında bu görevi yapabilecekler varsa seçilmesi; ikincisi, bu vasıflara sahip kimse yoksa dışarıdan bu hizmetin alınması; üçüncüsü de işverenin işini kolaylaştırmak için, ek bir istihdam getirmemesi için, eğer bu vasıflara sahipse kendisi yapabilir. Ben mühendisim, doktor değilim ama iş güvenliğini iyi bilirim. Bir işveren olarak işyerinde güvenlik olmadan insan çalıştırmak en başta benim maddi zararına ve tazminata, iş kazasına yol açacaktır. Ben eğer bu vasıflara sahip bir iş güvenliği uzmanıysam, o işyerinde mutlaka güvenlik tedbirlerini alır, ondan sonra insanları çalıştırırım. Bizim “Bunu yapmayacak işverenler kötü niyetlidir.” şeklinde bir bakışımız söz konusu değildir.

Arz ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Evet, o zaman Ali Bey’in önermelerini ayrı ayrı oyluyoruz. Ali Bey haklı olarak itiraz ediyor çünkü benim önergem diğeriyle... Bir tanesiyle bağdaşıyor, diğeriyle bağdaşmıyor, yani eğitim kısmı bağdaşmıyor...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben son cümle kullanmak istiyorum. Gerçekten, bu konu çok suistimal edilen bir konu, bu konu bizim kanayan yaramız, iş sağlığı ve iş güvenliği konusu ve bu konuda da niyetler üzerinden, dilek temenniler üzerinden çözüm bulamayız. Biz kimseyi, hiçbir meslek grubunu, işvereni de, çalışanı da, Hükûmeti de bu konuda önyargılı olmakla ya da gayrisamimi olmamakla suçlamıyoruz ama bu bağımsız, özerk ortamı da sağlamak zorundayız gerek işverene gerek işyeri hekimine gerekse çalışanlara. Yani bunu sağlayamazsak, buradan zaten iş sağlığı, iş güvenliği hizmetlerinin kalitesini, niteliğini artırmamız mümkün değil diye düşünüyorum. Ben uzun yıllar işyeri hekimliği yaptım, çoğu işçinin, çalışanın bana bile gelemediğini, zar zor geldiğini, derdini anlatabildiğini uzun yıllar tecrübe ettim ki bu konuda kendimi samimi olarak görüyorum, o işçiye, işverene de o samimiyeti yansıtabildiğimi düşünüyorum. Ama bu, buna bağlı değil; o ortamı yasalarla, kanunlarla bizlerin sağlaması gerekiyor.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Bir şey ilave edeyim. Ben size bir soru sormak istiyorum. İşyeri hekimliği yaptınız, kaç tane işyerinde doktor işyeri sahibi? Bindeler şeyinde, yani hiç yok gibi bir olay.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama buna niye mahal veriyoruz İsmail Ağabey?

ALİ ÖZ (Mersin) – O zaman niye buna mahal veriyoruz Ağabey, ne gereği var?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Vermeyelim canım, o konuda şeyim yok yani ama yanlış itham ediyoruz yani doktorları. Şurada 4 tane doktor olarak kabul edelim, sana soruyorum: İşyeri sahibi olsanız ve siz de işyeri hekimi olsanız, birisi geldiğinde, istirahat vereceğiniz bir kişiye vermeyeceksiniz diye vicdani bir şeyiniz olabilir mi?

ALİ ÖZ (Mersin) – Vereceğime vermemem noktasında problem olmaz ama şimdi adamın başka bir sebebi vardır.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Vermeyeceğine de verme kardeşim, dürüst çalış, yani eğer istirahat gerekmiyorsa da ona verme.

ALİ ÖZ (Mersin) – İşte, ben de onu kastetmek istiyorum zaten. Yani burada adam gelmiş, sosyal bir sıkıntısı var adamın, geldi size... Biz meslek hayatımızda bunları verdik ama, yani yalan mı söyleyelim Ağabey? Adam gelmiş, diyor ki: “Benim bir ihtiyacım var.”

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Bak, şurada anlaşalım: Benim buradaki itirazım iş güvenliğiyle ilgili değil. Kesinlikle alınmalı, bu takip edilmeli.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Seni anlıyorum İsmail Ağabey ama konunun içeriği öyle değil, yani bu konu çok hassas bir konu.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, biz burada iş sağlığı, iş güvenliği komisyonundayız. Hekimler bu tartışmayı çok çok yaparlar çünkü bu etik alana girer, bu etik alan sonsuz devam eden tartışma alanıdır. Şimdi, burada Ali Bey'in önermelerini tek tek oylama yerine bu en geniş önermeyi oylarınıza sunacağım.

Bu önermeye katılıyor musunuz Hükûmet olarak, yani İsmail Bey ile Murtaza Bey'in önermesine?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önermeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci madde ihdasına dair bir önerge var, önerge okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt Komisyonunda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısının 6 ncı maddesinin onbirinci fıkrasının "İş sağlığı ve güvenliği Hizmetlerinin desteklenmesi" başlığıyla 7 nci madde olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

Adıyaman

Kayseri

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin desteklenmesi

MADDE 7- (1) İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi için Bakanlıkça aşağıdaki şartlarla destek sağlanabilir:

a) Kamu kurum ve kuruluşları hariç ondan az çalışanı bulunanlardan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri faydalanabilir. Ancak Bakanlar Kurulu, ondan az çalışanı bulunanlardan tehlikeli veya az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinin de faydalanmasına karar verebilir.

b) Giderler, iş kazası ve meslek hastalığı bakımından kısa vadeli sigorta kolları için toplanan primlerden kaynak aktarılacak suretiyle Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından finanse edilir.

c) Uygulamada Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları esas alınır.

ç) Bu Kanun ve diğer mevzuat gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde, istihdam ettiği kişileri sigortalılık bildiriminde bulunmadığı tespit edilen işverenlerden, tespit tarihine kadar yapılan ödemeler yasal faizi ile birlikte Sosyal Güvenlik Kurumunca tahsil edilir ve bu durumdaki işverenler sağlanan destekten üç yıl süreyle faydalanamaz.

d) Uygulamaya ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye, uygulamayı yönlendirmeye ve doğabilecek sorunları çözmeye Bakanlık yetkilidir.

(2) Aşağıdaki konular ile bunlara ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir:

a) İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi için sağlanacak desteğin uygulanması.

b) Destek sağlanacak ondan az çalışanı bulunan işyerlerinin özellikleri göz önünde bulundurularak Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenecek iş sağlığı ve güvenliği hizmet bedellerinin tespiti, destek olunacak kısmı ve ödeme şekli.

c) Destekten faydalanabilecek işyerlerinin taşıması gereken şartlar,

ç) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti verecek kuruluşların özellikleri.

(3) Etkinlik ve sürekliliğinin sağlanması amacıyla Sağlık Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve ilgili meslek kuruluşlarıyla işbirliği yapılabilir.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı'nın 6. maddesinin 11. fıkrasında yer alan "Maliye Bakanlığının uygun" ibarelerinden sonra gelmek üzere "ve işçi ve işveren sendikaları konfederasyonlarının" ibaresinin eklenmesini ve ayrıca fıkranın devamında yer alan "Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve" ibarelerinden sonra gelmek üzere "işçi ve işveren sendikaları konfederasyonlarıyla" ibaresinin eklenmesini teklif ederim.

Ali Öz
Mersin

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı Alt Komisyon Başkanlığına

Alt Komisyona sevk edilmiş olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 6. Maddesinin 11. Fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesi teklif edilmiştir.

Süleyman Çelebi

Candan Yüceer

İstanbul

Tekirdağ

"(11) Bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları hariç olmak üzere ondan az çalışanı bulunan işyerlerinden çok tehlikeli sınıfta yer alanlara bu madde ile zorunlu tutulan iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesinde destekleyici nitelikte özel düzenleme yapma yetkisine sahiptir. Gerektiğinde bu desteği ondan az çalışanı bulunan işyerlerinden tehlikeli ve az tehlikeli sınıfta yer alanlara da yaygınlaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Yapılacak bu destekleyici faaliyetlerin finansmanı, Hazine tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına aktarılan kaynaktan gerçekleştirilir. Yapılacak özel düzenlemenin uygulanmasına, destek sağlanacak ondan az çalışanı bulunan işyerlerinin özellikleri gözönünde bulundurularak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından ödenecek hizmet bedellerinin tespitine ve destek olunacak kısma, bu bedellerin ödenme şekillerine, hizmetten hangi şartları taşıyan işyerlerinin faydalanabileceğine ve hizmet verecek kuruluşların özelliklerine dair usul ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Bu fıkranın uygulanmasında Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları esas alınır. Bu özel düzenlemede etkinlik ve sürekliliğinin sağlanması amacıyla Bakanlık, Sağlık Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve ilgili meslek kuruluşlarıyla işbirliği yapabilir. Bu fıkrafta belirtilen özel düzenlemeden faydalanan işverenlerden, bu Kanun ve diğer mevzuat gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedikleri tespit edilenlerden tespit tarihine kadar Özel düzenleme kapsamında yapılan ödemeler yasal faizi ile birlikte Sosyal Güvenlik Kurumunca tahsil edilir ve bu işverenler üç yıl süreyle bu fıkra ile sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye, uygulamayı yönlendirmeye ve doğabilecek sorunları çözmeye Bakanlık yetkilidir."

BAŞKAN – Evet, önce birinci önergeye katılıyor mu Hükûmet, yani Ali Bey'in önergesi? Sizin önünüzde var bu önergeler.

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Var efendim. Ona katılmıyoruz efendim. Burada direkt, doğrudan Bakanlığınızca Maliye Bakanlığınızı ilgilendiren olması nedeniyle önergeye katılmak mümkün görülmemektedir.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı Ali Bey'in önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi, Candan Hanım'la Süleyman Bey'in önergeleri var önünüzde. Hükûmet katılıyor mu önergeye?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı Süleyman Bey ve Candan Hanım'ın önergelerini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İsmail Tamer ve Murtaza Yetiş Bey'in önergesine Hükûmet katılıyor mu?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı Murtaza Yetiş ve İsmail Tamer'in önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KOMİSYON UZMANI – Süleyman Bey, şimdi, sizin 11'inci fıkra ile ilgili iki tane öneriniz var 6'ncı maddeyi kapsayan. Bir tanesi, 11'inci fıkrayı sadece bir cümle hâline getirmişsiniz: "İşyerlerinden çok tehlikeli sınıfta 500, tehlikeli sınıfta 750 ve az tehlikeli sınıfta yer alanlardan bin ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinin tam süre işyeri hekimi istihdam etmesi gerekir."

BAŞKAN – Hükûmet bu öneriye katılıyor mu?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, Hükûmetin katılmadığı Süleyman Bey'in önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi Hükûmetin katıldığı İsmail Tamer ve Murtaza Yetiş'in önergesi doğrultusunda düzenlenerek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 8'i okutuyorum:

İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının görev, yetki ve yükümlülükleri

MADDE 7- (1) İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere görevlendirilen işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle hak ve yetkileri kısıtlanamaz. Bu kişiler, görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütürler.

(2) İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları görevlendirildikleri işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili alınması gereken tedbirleri işveren veya işveren vekiline yazılı olarak bildirir; bildirilen hususlardan hayati tehlike arz edenlerin işveren tarafından yerine getirilmemesi halinde, bu hususu Bakanlığın ilgili birimine bildirir.

(3) Hizmet sunan kuruluşlar ile işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları, iş sağlığı ve güvenliği risklerinin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici hizmetlerin yürütülmesindeki ihmallerinden dolayı, hizmet sundukları işverene karşı sorumludurlar.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı'nın 7. maddenin üçüncü fıkrasının sonuna aşağıdaki cümlelerin eklenmesi teklif ederim.

"Görevleri ile ilgili ihmal veya kusurlu davranışlarda bulunmaları nedeniyle ölümlü iş kazası gerçekleşmesi durumunda bu kişi ve kuruluşların iş güvenliği uzmanlığı veya yetki belgeleri iptal edilir."

Ali Öz

Mersin

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı Alt Komisyon Başkanlığına

Alt Komisyona sevk edilmiş olan (1/605) sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 7. Maddesinin başlığında ve madde metninde ekteki değişikliklerin yapılmasını teklif ediyorum.

Süleyman Çelebi

İstanbul

Candan Yüceer

Tekirdağ

"İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının görev, yetki ve yükümlülükleri ile iş güvenceleri

İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının işveren tarafından işten çıkarılmasında akdin feshine ilişkin sebep üç gün ilgili meslek kuruluşuna bildirilir. İşveren tarafından gösterilen fesih sebebi meslek kuruluşlarınca haklı bulunursa iş akdi feshedilmiş sayılır. Bu gerekçe yerine getirilmeden akdin feshi hâlinde ilgili personele geçersiz ve haksız feshe bağlanan hukuki sonuçlar ile sahip olduğu diğer hakların yanı sıra altı aylık brüt ücreti işveren tarafından tazminat olarak ödenir. Bu tazminattan dolayı herhangi bir kesintiye tabi tutulamaz.

BAŞKAN – Şimdi, Ali Bey'in önergesine Hükûmet katılıyor mu? Aslında, Ali Bey diyor ki: "Bir ölümlü kaza olmuşsa işyeri hekimlerinin şeylerini kaldırırsın."

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılmıyoruz Sayın Başkanım. Söz konusu çalışanların işverenlere karşı sorumluluklarının başka maddelerde düzenlenmiş olması, bu yaptırımın ağır hükümler içermesi nedeniyle önergeye katılmak mümkün görülmemektedir.

BAŞKAN – Yapamaz ki zaten, nasıl yapabilirsin? O belgeyi o iptal edemez ki. Onun cezai hükmü farklı.

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Cezai hükümleri var Sayın Başkan.

ALİ ÖZ (Mersin) – Önüne geçebilir misiniz bunun?

BAŞKAN – Onları cezalandırmak lazım mahkemede.

ALİ ÖZ (Mersin) – Nasıl cezalandıracağını? Yani işyeri hekimliği başka nasıl cezalandırılır?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Sayın Başkan, zaten bu ceza hükümlerini biz yönetmeliklerde düzenleyeceğiz, yani orada ciddi düzenlemeler gelecek.

BAŞKAN – Yani orada işyeri hekimliğini...

ALİ ÖZ (Mersin) – "İptali" değil ama değil mi düzenleyeceğiniz şey?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – İptal de olacak.

ALİ ÖZ (Mersin) – Ölümlü ihmallerde belgesini iptal edeceksin, daha bunun başka bir şeyi var mı ya? Yani karşı tarafta bir insanın canı gidiyor, siz buna mahal vermişsiniz, orada işyeri hekimi belgesi almışsınız, görevinizi yapmamışsınız, karşı tarafındaki cezayı da yönetmelikle falan düzenleyeceğiz. Nasıl olacak yani bu işler?

BAŞKAN – Evet, Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

ALİ ÖZ (Mersin) – Ölümlü ihmallerde belgesini iptal et diyorum; iptal et yani. Yok mu, işyeri hekimi yok mu memlekette? Bir sürü var kardeşim. İş güvenliği uzmanı... Başka adam mı yok yani? Niye çalışması lazım? Tekrarı olsun diye mi? O zaman kabul ediyorum, tamam.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Benim de anlatmak istediğim şu: Güvenlik ayrı...

ALİ ÖZ (Mersin) – Ne olur İsmail Ağabey? Şimdi, ben diyelim ki işyeri hekimiyim, bir yerde ölümlü kaza meydana geldi, ben görevimi yapmamışım, ihmal etmişim, belgemi iptal etmişler benim. Ne olur?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ama senin görevini yapmadığına dair orada kesin, net bir şey olmaması lazım.

ALİ ÖZ (Mersin) – Ama olacak diyorum canım yani.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – İşyeri hekimliği oradaki işyerinde çalışanların hastalıklarıyla ilgili bir şey.

ALİ ÖZ (Mersin) – Bak, burada demişiz: “Görevleriyle ilgili ihmal veya kusurlu davranışlarda bulunmaları nedeniyle ölümlü iş kazası gerçekleşmesi durumunda...”

BAŞKAN – Ama iş kazasıyla işyeri hekiminin ne alakası var?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – İş güvenliği ayrı, orada iş güvenliği ama.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – İsmail Ağabey, işyeri hekimliği tanımı ve görevlerini eğer inceleyecek olursam kapsam çok geniş. Hastalıklar onun onda 1’i bile değil.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Benim de işyeri hekimliği sertifikam ya, 1992’de aldım, ben herkesten önce aldım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Onda 9’u iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili. İş kazasında da direkt muhatap işyeri hekimi.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – İşte, ben onu anlatmaya çalışıyorum; iş güvenliği ayrı burada.

BAŞKAN – Bu işi çok uzatmak istemiyorum ama şimdi, siz maden sahasında çalışıyorsunuz, açık maden sahası olsun, açık maden sahasında çalışıyorsunuz, toprak göçtü, öldünüz. Şimdi, işyeri hekiminin işine son verdik.

ALİ ÖZ (Mersin) – Kastettiğim o değil Ağabey burada.

BAŞKAN – Yani bu, burada kastedilmiyor anlamı değil.

ALİ ÖZ (Mersin) – Mesleki ihmalden bahsediyorum ben.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sen şöyle diyorsun: Adamın yüksek tansiyonu var, yukarı çık, çalış gibi mi söylüyorsun yani, onu mu ifade etmek istiyorsun?

BAŞKAN – Mesleki ihmale onlar nasıl karar verebilir? İş sağlığı iş güvenliği kuruluşu nasıl mesleki ihmale karar verebilir?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Adamın yüksek tansiyonu var, yüksekte çalış diye zorluyor diye, böyle bir şey ifade ediyorsun, o mu sorumluluk?

ALİ ÖZ (Mersin) – O da olabilir, onun benzeri şeyler de olabilir, meslek hastalıklarıyla alakalı da olabilir.

BAŞKAN – Ha, meslek hastalıklarıyla alakalı olursa dediğine katılıyorum ama o ayrı bir şey, yani o söylediğin ayrı.

ALİ ÖZ (Mersin) – Hekimin görevi nedir? Göçüğü engellemek midir Allah aşkına işyeri hekiminin görevi?

BAŞKAN – Ama bak, orada işyeri hekimi var ama.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Orayı gördü.

BAŞKAN – Hayır, başka yerleri de gördüm, sadece orayı değil. Yani en fazla kaza olan bütün yerleri gördüm; inşaat, maden ve tersaneler; hepsini gördüm yani.

Evet, bu...

HÜKÜMET TEMSİLCİSİ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi...

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Ben de bir şey söylemek istiyorum.

Şimdi, arkadaşlar bu hususta sizin bir öngörünüz var mı? Yani bir ihmal veya kusurlu bir davranışa bağlı olarak ölümlü bir kaza olduğunda ne düşünüyorsunuz?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Her şeyi yönetmeliğe bıraktılar.

GENEL MÜDÜR – Şimdi, Sayın Başkanım, değerli vekillerim; en başta, işyeri hekiminin ihmalinden dolayı iş kazası olmaz.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Ama burada zaten hekimden bahsetmiyor, bu daha genel bir madde.

GENEL MÜDÜR – “İşyeri hekimliği” belgesi deniyor önergede. İşyeri hekiminin ihmalinden dolayı hastalık olabilir belki, meslek hastalığı olabilir.

ALİ ÖZ (Mersin) – Adamın epilepsisi var, sara hastalığı var.

GENEL MÜDÜR – Hastalıktan kaynaklanıyor işte.

ALİ ÖZ (Mersin) – Tedbir almamış, ilaçlarını almamış, bir yere göndermemiş, makinenin başında çalışırken nöbet geçirmiş, pat diye adamın atardamarı kesilmiş, ölmüş.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Ya da astım hastası ve krizine sebep olacak bir ortam oluşturulmuş.

GENEL MÜDÜR – O anlamda söylüyorsanız doğrudur ama işyeri hekimliği belgesinin doğrudan iptali...

ALİ ÖZ (Mersin) – İnsülin kullanan bir diyabet hastası, Tip-2 diyabet hastası, vermişsiniz adama insülini, makinenin başında çalışıyor, efor sarf ediyor, küt diye öldü. Hekim olarak müsaade etmişsiniz. Vebal kimin?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Çalışanın.

ALİ ÖZ (Mersin) – Çalışanın, doğru, çalışmaması gerekiyor. Yani bunları kastediyoruz.

BAŞKAN – Ama bu başka bir şey ya.

ALİ ÖZ (Mersin) – Nasıl başka bir şey Ağabey? Makinenin başında ölümlü iş kazası meydana geldi...

BAŞKAN – Öyle bir rahatsızlığı varsa makineye vermeyecek.

ALİ ÖZ (Mersin) – Vermiş.

BAŞKAN – Verebilir mi normalde?

ALİ ÖZ (Mersin) – Verir Ağabey, vermez olur mu? Bir sürü çalışan yok mu Allah aşkına? Adam gitmiş, işyeri hekimi, çok şeyi denetleyecek, gittiniz bir antihistaminik ilaç aldınız, seratif etkisi var, makinenin başındasınız, uyudu adam, gitti küt. Bunun adı ne Ağabey? Sayın Başkanım, bunun adı ne?

BAŞKAN – Bunun adı hekimin ihmali?

ALİ ÖZ (Mersin) – O zaman at sertifikasını kardeşim ya. Biz bunu kastediyoruz. Yani bunun yönetmelikle düzenlenecek ne tarafı var Allah aşkına?

HÜKÜMET TEMSİLCİSİ – Sayın Başkan, Sayın Milletvekilim haklı. Ben doktorum. Haklı. Yalnız, bunu değil de, onu meslekten ihraç etmek lazım, yani o sertifikayı almak değil de böyle bir olayda. Ama hep bunları not aldı arkadaşlar, yönetmeliklere ciddi olarak bu ilave edilebilir, edilmesi de gerekli, size hak veriyorum.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Sayın Başkanım, bence bunu bir değerlendirdim. Bu ölümlü kazalar yönetmeliğe de bence bırakılmayabilir. Yani ölümle sonuçlanmayan kazalar da olabiliyor, onlar yönetmelikle belki çözülebilir ama...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – İşyeri sertifikasının alınması onun için çok büyük bir özellik değil ki, alırız yani, ben o konuda adama bir yaptırım yapılması taraftarıyım.

BAŞKAN – Evet, bu konuda bir çalışma yapılsın.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Evet, bence yapalım, Komisyona da öyle getirelim.

BAŞKAN – Hükûmet bir çalışma yapsın, üst komisyona gelsin.

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Olur Sayın Başkanım.

BAŞKAN – İş tanımlayarak bir çalışma yapın, bulabilerseniz bir yöntem getirelim onu.

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, Başmüfettiş arkadaşımız da bir konuya temas etmek istiyor.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

İŞ MÜFETTİŞİ HÜSEYİN OKUYUCU – Sayın Bakanım, değerli vekillerim; konuyla ilgili küçük bir yere daha belki dikkat çekmekte fayda olabilir. Eğer ölümlü vakalar sonunda -bu meslek hastalığı olabilir, iş kazası olabilir- konuyla ilgili çalışanların üzerine bu sorumluluğun yıkılması gibi bir yol açılma ihtimali olursa -iyi niyetle de bu söyleniyordur mutlaka ama- bu sefer her vakada, sizlerin buyurduğu gibi, olay, adres saparak işveren den hekim veya uzmana, işte “Hekim bana söylemedi, uzman bana söylemedi, o yüzden ben tedbir almadım.” gibi işverenin olaydan sıyrılmasına vesile olabilecek başka yerlere gidebilir iş. Buraya dikkati çekmek istedim.

Teşekkür ederim.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – İşverenin sorumluluğu olmayacak mı?

İŞ MÜFETTİŞİ HÜSEYİN OKUYUCU – İşverenin sorumluluğunda, burada, işvereni de olaydan kurtarma gibi bir ihtimal beliriyor; buna da özellikle dikkat edilmesi gerekiyor efendim.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Tamam. Bence de şöyle: Onu da işin içine katarak, iş sahibinin sorumluluğunu ortadan kaldırmadan ama hekimi de belirli bir şekilde uyarabilecek bir...

BAŞKAN – Ali Bey bunu öneriyor ama hekimler bunu kesinlikle kabul etmezler, yani Ali Bey öneriyor ama hekim kuruluşları ve hekimler bunu kabul etmezler.

ALİ ÖZ (Mersin) – Vallahi, ben vicdanıma göre konuşuyorum Ağabey.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Evet, geçiyoruz, diğeri...

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Sayın Başkan, bence tersini yapalım.

BAŞKAN – Çalışınlar, üst komisyona getirsinler.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Hayır, biz böyle geçirelim, önergeyi kabul edelim, yukarıda değiştirsinler.

BAŞKAN – Yok ya, getirirler; Ali Bey tekrar önergeyi getirir, biz tekrar tartışırız üst komisyonda. Çünkü Murtaza Bey, bunun çok yönü var; hekim kuruluşları bunu kesin kabul etmez, yani işyeri hekimleri de kabul etmez bunu.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Şu anda 4 hekim var burada, 4’ü de kabul ediyor, bence hekim kuruluşları bunu kabul eder.

BAŞKAN – Etmeyenler efendim. Yani ölümlü kazalarda işyeri hekiminin ruhsatı iptal edilsin.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – İlk buna Tabipler Odası karşı çıkacaktır, söyleyeyim ben size.

BAŞKAN – Murtaza Bey, bu önergeyi Ali Bey üst komisyona getirir, üst komisyonda tartışırız.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Biz bu önergeyi kabul edelim, üst komisyon değiştirsin Sayın Başkan değiştirirse.

BAŞKAN – Bu önerge çok sert bir önerge ya, hakikaten çok sert bir önerge bu, yani ölümlü kaza olduğunda bütün işyerlerinin...

ALİ ÖZ (Mersin) – Ağabey, köşeli olacak, yuvarlak olunca olmuyor.

BAŞKAN – Haklısın ama bu çok sert bir önerge.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Bak, orada şunu ifade etmek lazım: Ben sana ilacını vermişim, hipertansiyon veya epilepsi ilacını, sen almadıysan ben niye sorumlu olayım? İşyeri hekiminin görevi mi ya onun ilacını alıp almadığını takip etmesi?

ALİ ÖZ (Mersin) – Ağabey, şimdi, bak “Gerekli incelemeleri yaptıktan sonra...” diyoruz, “Hekimin kusuru, ihmali varsa...” diyoruz. O zaman, ona bakacak olursak, iş zaten o boyutta düşünürsek, o sağlıklı insan için de geçerli.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Epilepsi hastasını orada çalıştırmayacaksın o zaman.

ALİ ÖZ (Mersin) – Sağlıklı insana da eğitim veriyorsun, bilmem ne yapıyorsun, makinenin başına gönderiyorsun, dikkat etmezse o da iş kazasına uğrar.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ali Bey, aynı şekilde soruyorum sana: Geldi sana epilepsi hastası, sen ilaçlarını düzenledin, verdin her neyse, rivotrilini verdin, adam da almadı, sen de bilmiyorsun. Adam da gitti, çalışırken bir şey oldu. Bu sorumluluk sana yükleniyor. Sen birebir sorumlu değilsin ki burada.

ALİ ÖZ (Mersin) – Ağabey, ilacını almadığını tespit edersin adamın.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Nasıl edeceksin ya? Ne alakası var?

ALİ ÖZ (Mersin) – Olur mu Ağabey? Bu adam ölümlü iş kazası geçiriyor.

BAŞKAN – İsmail Bey, bu tartışma bitmez hekimler arasında. Bu zor bir iştir.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Doktor olarak nasıl tespit edeceksin? Böyle bir yöntem yok ki.

BAŞKAN – Gerçekten zor bir iştir bu, yani bu tartışmayı, “Hekim kusuru var mıydı, yok muydu?” tartışmasını sonlandırmamız mümkün değil.

Şimdi, burada bir temelin altını çizmek zorundayız arkadaşlar. İsmail Bey, bir temelin altını çizelim. Buradaki bütün sorumluluklar işverene aittir. İşverenden sorumlulukları koparıp çalışanlara, hekime, uzmana aktarmaya başladığımız zaman işveren bu sorumluluklarının hiçbirini doğru dürüst yerine getirmez. Bunu net konuşalım.

ALİ ÖZ (Mersin) – Peki, Sayın Başkanım, yalnız, bak, az önce de...

BAŞKAN – Ali’ciğim, bunu tartışacağımızı söyledim.

ALİ ÖZ (Mersin) – Bir cümle söyleyeceğim.

Az önce dedik ki: “Hekim işveren ise işyeri hekimliği yapsın.” Hadi yapsın bakalım bu şartlarda. Ne yapacak?

BAŞKAN – Orada da başka bir şeyi göz önüne alıyoruz.

Şimdi, bu rakamlar çok büyük rakamlar. Yani full time çalışan bir işyeri hekiminin maaşının ne olduğunu biliyorsun herhalde. Yani bu parayı orada 5 kişi, 6 kişi çalıştıran, kendisi hekim olan bir adam veya ne bileyim, 50 kişi çalıştıran, kendisi hekim olan bir adam vermek istemez. Yani çok mantıklı olarak vermek istemez.

ALİ ÖZ (Mersin) – Eğer işe o boyuttan bakarsak, Sayın Başkanım, o zaman her gün bu ülkede iş kazası münasebetiyle tonlarca insanın ölmesine bir şey dememek lazım.

BAŞKAN – Yok, yok. Biz yasal düzenlemeyle bunları birebir önleme şansına sahip değiliz, bizim sadece kuralları koyup o kurallara uyulup uyulmadığına bakmamız lazım. Bu, ülkenin genel sorunu. Yani, bizim gibi ülkelerin genel sorunu; Hindistan’ın, Çin’in, Türkiye’nin. Böyle baktığımız zaman bu tür ülkelerin bu genel sorunu, yani buna bakmamız lazım bizim. Yani biz sanayileşen bir ülkeyiz; Hindistan, Çin gibi, Brezilya gibi ülkelerde bu çok yoğun.

Şimdi, Süleyman Bey’in iş güvenliğiyle ilgili önerisi var.

Hükûmet bu öneriye katılıyor mu? Bu Candan Hanım’la Süleyman Bey’in önerisi değil mi?

Bu arada, önce Candan Hanım’ı söylememiz lazım.

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt Komisyonunda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı’nın 2’nci, 8’inci ve 9’uncu fıkraları ile 7’nci maddesinin “İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları” başlığıyla 8’inci madde olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları

MADDE 8- (1) İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlanamaz. Bu kişiler, görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütür.

(2) İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları görevlendirildikleri işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili alınması gereken tedbirleri işverene yazılı olarak bildirir; bildirilen hususlardan hayati tehlike arz edenlerin işveren tarafından yerine getirilmemesi halinde, bu hususu Bakanlığın yetkili birimine bildirir.

(3) Hizmet sunan kuruluşlar ile işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesindeki ihmallerinden dolayı, hizmet sundukları işverene karşı sorumludur.

(4) İş güvenliği uzmanlarının görev alabilmeleri için çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde en az (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise en az (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olmaları şartı aranır. Bakanlık iş güvenliği uzmanlarının ve işyeri hekimlerinin görevlendirilmesi konusunda sektörel alanda özel düzenleme yapabilir.

(5) Belirlenen çalışma süresi nedeniyle işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının tam süreli görevlendirilmesi gereken durumlarda işveren, işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurar. Bu durumda, çalışanların tabi olduğu kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresi dikkate alınır.

(6) Kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuata göre çalıştırılan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olma niteliğini haiz personel, gerekli belgeye sahip olmaları şartıyla asli görevlerinin yanında, belirlenen çalışma süresine riayet ederek çalışmakta oldukları kurumda veya ilgili personelin muvafakati ve üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirilecek personele görev yaptığı her saat için (150) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı tutarında ilave ödeme hizmet alan kurum tarafından yapılır. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz. Bu durumdaki görevlendirmeye ilişkin ilave ödemelerde günlük mesai saatlerine bağlı kalmak kaydıyla aylık toplam seksen saatten fazla olan görevlendirmeler dikkate alınmaz.

(7) Kamu sağlık hizmetlerinde tam süreli çalışmaya ilişkin mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, işyeri hekimlerinin ve diğer sağlık personelinin işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinde görevlendirilmelerinde ve hizmet verilen işyerlerinde çalışanlarla sınırlı olmak üzere görevlerini yerine getirmelerinde diğer kanunların kısıtlayıcı hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN – Hükûmet bu önergeye katılıyor mu?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi 8'inci madde olarak yeniden düzenledik.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

Risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma

MADDE 8- (1) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür.

(2) İşveren, risk değerlendirmesi yapılmasını sağlayarak alınacak iş güvenliği tedbirlerine ve kullanılması gereken koruyucu ekipmana karar verir ve bu kararları uygular, verilen kararlar doğrultusunda alınan önleyici tedbirler ile seçilen çalışma şekillerinin ve üretim yöntemlerinin, çalışanların sağlık ve güvenlik yönünden korunma düzeyini yükseltmesini ve işyerinin idari yapılanmasının her kademesinde uygulanabilir olmasını sağlar.

(3) Risk değerlendirmesinde özel risklerden etkilenecek çalışanların durumu, kullanılacak iş ekipmanı ile kimyasal madde ve müstahzarların seçimi, işyerinin tertip ve düzeni gibi konular da dikkate alınır.

(4) Risk değerlendirmesinde, genç, yaşlı, özürlü, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanlar özel olarak dikkate alınır.

(5) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.

(6) Çok tehlikeli sınıfta yer alan maden, metal ve yapı işleri ile tehlikeli kimyasallarla çalışılan işlerin yapıldığı işyerleri veya büyük endüstriyel kazaların olabileceği işyerlerinde risk değerlendirmesi yapılmamış olması durumunda bu işyerinde iş durdurulur. Durdurma işleminde 21 inci madde hükümleri uygulanır.

(7) Risk değerlendirmesinin hangi işyerlerinde ne şekilde yapılacağı, değerlendirme yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli izinlerin verilmesi ve izinlerin iptal edilmesi, hangi işlerde risk değerlendirilmesi yapılmamış olması durumunda işin durdurulacağı ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(8) İşverenlerin işyerlerinde bu Kanun kapsamında yapmakla yükümlü oldukları kişisel maruziyete ve çalışma ortamına yönelik gerekli kontrol, inceleme ve araştırmalar ile fiziksel, kimyasal ve biyolojik etmenlerle ilgili ölçüm ve laboratuvar analizlerinin usul ve esasları ile bu ölçüm ve analizleri yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli yetkilerin verilmesi ve verilen yetkilerin iptal edilmesi ile ilgili usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN – Üç önerge var, üç önergeyi de sırasıyla okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı Alt Komisyon Başkanlığına

Alt Komisyona sevk edilmiş olan (1/605) sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 8. maddesinin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini teklif ediyorum.

Saygılarımla.

Süleyman Çelebi

Candan Yüceer

İstanbul

Tekirdağ

"(1) İşveren, çalışanların katılımıyla iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmak zorundadır."

BAŞKAN – Bu risk değerlendirmesi için bir katılım işi var zaten, yani öbür maddede, 14'üncü maddede bir katılım var.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hangisine geçtik şimdi?

BAŞKAN – Aynı yerdeyiz, daha bir yere geçmedik, risk değerlendirmesindeyiz. Yani, 6'ncı sayfada, risk değerlendirmesindeyiz.

Hükûmet bu önergeye katılıyor mu?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

Bu var. 8'inci madde 9'uncu oldu. O çalışanların katılımı var, 10. Çalışanların katılımı 14'üncü maddede var zaten, onun için burada katılmıyoruz.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

O da aynı zaten, onu da geçiyoruz.

Şimdi, bu maddenin değiştirilmesiyle ilgili bir önerge var, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt Komisyonda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısının 8 inci maddesinin 10 uncu madde olarak aşağıdaki şekilde değiştirilerek düzenlenmesi, 6 ncı fıkrasının çıkartılarak işin durdurulmasını düzenleyen maddeye, 7 nci ile 8 inci fıkrasının yönetmelikler maddesine eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

Adıyaman

Kayseri

Risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma

MADDE 10 - (1) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Risk değerlendirmesi yapılırken aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- Belirli risklerden etkilenecek çalışanların durumu,
- Kullanılacak iş ekipmanı ile kimyasal madde ve müstahzarların seçimi,

c) İşyerinin tertip ve düzeni,

ç) Genç yaşlı, özürlü, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu.

(2) İşveren, yapılacak risk değerlendirmesi sonucu alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ile kullanılması gereken koruyucu donanım veya ekipmanı belirler.

(3) İşyerinde uygulanacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri, çalışma şekilleri ve üretim yöntemleri, çalışanların sağlık ve güvenlik yönünden korunma düzeyini yükseltecek ve işyerinin idari yapılanmasının her kademesinde uygulanabilir nitelikte olmalıdır.

(4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.

BAŞKAN – Hükûmet bu öneriye katılıyor mu?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde ihdasına ilişkin bir önerge var, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt Komisyonunda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısının 6 ncı maddesinin onikinci ve onüçüncü fıkralarının "Tehlike sınıfının belirlenmesi" başlığıyla 9 uncu madde olarak aşağıdaki şekilde değiştirilerek düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

Adıyaman

Kayseri

Tehlike sınıfının belirlenmesi

MADDE 9- (1) İşyeri tehlike sınıfları; 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 83 üncü maddesine göre belirlenen kısa vadeli sigorta kolları prim tarifi de dikkate alınarak, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün Başkanlığında ilgili taraflarca oluşturulan komisyonun görüşleri doğrultusunda Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile tespit edilir.

(2) İşyeri tehlike sınıflarının tespitinde o işyerinde yapılan asıl iş dikkate alınır.

BAŞKAN – Hükûmet bu madde ihdasına katılıyor mu?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi 11'inci madde olarak okutuyorum:

Acil durum planları, yangınla mücadele, kişilerin tahliyesi ve ilk yardım

MADDE 9- (1) İşveren;

a) Çalışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ile çevre şartlarını dikkate alarak meydana gelebilecek acil durumları önceden değerlendirir; bu değerlendirmenin sonucunda, çalışanları ve çalışma çevresini etkilemesi mümkün ve muhtemel acil durumları belirleyerek bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alır.

b) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar, acil durum planlarını hazırlar. Bu durumlarla mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanıma sahip ve bu konularda eğitilmiş yeterli sayıda kişiyi görevlendirir, araç ve gereçleri sağlayarak eğitim ve tatbikatları yaptırır ve ekiplerin her zaman hazır bulunmalarını sağlar.

c) Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar.

(2) İşveren, ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlikenin meydana gelmesi durumunda çalışanların işi bırakarak derhal çalışma yerlerinden ayrılıp güvenli bir yere gidebilmeleri için, önceden gerekli düzenlemeleri yapar ve çalışanlara gerekli talimatları verir.

(3) İşveren, ciddi ve yakın tehlike durumunun devam ettiği hallerde, zorunluluk olmadıkça, gerekli donanımına sahip ve özel olarak görevlendirilenler dışındaki çalışanlardan işlerine devam etmelerini isteyemez.

(4) İşveren, çalışanların kendileri veya diğer kişilerin güvenliği için ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıkları ve amirine hemen haber veremedikleri durumlarda, istenmeyen sonuçların önlenmesi için bilgileri ve mevcut teknik donanımları çerçevesinde müdahale edebilmelerine imkân sağlar. Böyle bir durumda çalışanlar, ihmal ve dikkatsiz davranışları olmadıkça yaptıkları müdahaleden dolayı sorumlu tutulamazlar.

(5) Yapılan işin niteliği, çalışan sayısı, işyerinin büyüklüğü, kullanılan, depolanan ve üretilen maddeler, iş ekipmanı ve işyerinin konumu gibi hususlar dikkate alınarak acil durum planlarının hazırlanması, önleme, koruma, tahliye, ilk yardım ve benzeri konular ile bu konularda görevlendirilecek kişiler hakkında usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

BAŞKAN – Bir önerge var, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt Komisyonunda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısının 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının 11 inci madde olarak ve beşinci fıkrasının yönetmelikler maddesine eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

Adıyaman

Kayseri

Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım

MADDE 11- (1) İşveren;

a) Çalışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ile çevre şartlarını dikkate alarak meydana gelebilecek acil durumları önceden değerlendirerek çalışanları ve çalışma çevresini etkilemesi mümkün ve muhtemel acil durumları belirler ve bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alır.

b) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar, acil durum planlarını hazırlar.

c) Acil durumlarla mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanımına sahip ve bu konularda eğitilmiş yeterli sayıda kişiyi görevlendirir, araç ve gereçleri sağlayarak eğitim ve tatbikatları yaptırır ve ekiplerin her zaman hazır bulunmalarını sağlar.

ç) Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar.

BAŞKAN – Hükûmet bu önergeye katılıyor mu?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılıyoruz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde ihdasına ilişkin bir önerge var, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt Komisyonunda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısının 9 uncu maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü fıkralarının 12 nci madde olarak aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

Adıyaman

Kayseri

Tahliye

MADDE 12- (1) Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlikenin meydana gelmesi durumunda işveren;

a) Çalışanların işi bırakarak derhal çalışma yerlerinden ayrıлып güvenli bir yere gidebilmeleri için, önceden gerekli düzenlemeleri yapar ve çalışanlara gerekli talimatları verir.

b) Durumun devam etmesi halinde, zorunluluk olmadıkça, gerekli donanımına sahip ve özel olarak görevlendirilenler dışındaki çalışanlardan işlerine devam etmelerini isteyemez.

(2) İşveren, çalışanların kendileri veya diğer kişilerin güvenliği için ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıkları ve amirine hemen haber veremedikleri durumlarda, istenmeyen sonuçların önlenmesi için bilgileri ve mevcut teknik donanımları çerçevesinde müdahale edebilmelerine imkân sağlar. Böyle bir durumda çalışanlar, ihmal veya dikkatsiz davranışları olmadıkça yaptıkları müdahaleden dolayı sorumlu tutulamazlar.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı madde ihdasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

Çalışmaktan kaçınma hakkı

MADDE 10- (1) Ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanlar iş sağlığı ve güvenliği kuruluna, kurulun zorunlu olmadığı işyerlerinde ise işveren veya işveren vekiline başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep edebilir. Kurul kararını acilen toplanarak, işveren veya işveren vekili ise kararını derhal verir ve durumu tutanakla tespit eder. Karar, çalışana ve iş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisine yazılı olarak bildirilir.

(2) Kurul veya işveren veya işveren vekilinin, çalışanın talebi yönünde karar vermesi halinde çalışan, gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbiri alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınabilir. Çalışanların çalışmaktan kaçındığı dönemdeki ücreti ile kanunlardan ve iş sözleşmesinden doğan diğer hakları saklıdır.

(3) Çalışanlar ciddi ve yakın tehlikenin önlenemez olduğu durumlarda birinci fıkradaki usule uymak zorunda olmaksızın işyerini veya tehlikeli bölgeyi terk ederek 9 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen güvenli yere gider. Çalışanların bu hareketlerinden dolayı hakları kısıtlanamaz.

(4) İş sözleşmesiyle çalışanlar, talep etmelerine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığı durumlarda, tabi oldukları kanun hükümlerine göre iş sözleşmelerini feshedebilirler. Toplu sözleşme veya toplu iş sözleşmesi ile çalışan kamu personeli, bu maddeye göre çalışmadığı dönemde fiilen çalışmış sayılır.

(5) Bu Kanunun 21 inci maddesine göre işyerinde işin durdurulması halinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN – Bir önerge var, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt komisyonda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 10'uncu maddesinin 13'üncü madde olarak aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Murtaza Yetiş

İsmail Tamer

Adıyaman

Kayseri

Çalışmaktan kaçınma hakkı

MADDE 13- (1) Ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanlar kurula, kurulun bulunmadığı işyerlerinde ise işverene başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep edebilir. Kurul kararını acilen toplanarak, işveren ise kararını derhal verir ve durumu tutanakla tespit eder. Karar, çalışana ve çalışan temsilcisine yazılı olarak bildirilir.

(2) Kurul veya işverenin, çalışanın talebi yönünde karar vermesi halinde çalışan gerekli tedbirler alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınabilir. Çalışanların çalışmaktan kaçındığı dönemdeki ücreti ile kanunlardan ve iş sözleşmesinden doğan diğer hakları saklıdır.

(3) Çalışanlar ciddi ve yakın tehlikenin önlenemez olduğu durumlarda birinci fıkradaki usule uymak zorunda olmaksızın işyerini veya tehlikeli bölgeyi terk ederek belirlenen güvenli yere gider. Çalışanların bu hareketlerinden dolayı hakları kısıtlanamaz.

(4) İş sözleşmesiyle çalışanlar, talep etmelerine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığı durumlarda, tabi oldukları kanun hükümlerine göre iş sözleşmelerini feshedebilirler.

Toplu sözleşme veya toplu iş sözleşmesi ile çalışan kamu personeli, bu maddeye göre çalışmadığı dönemde fiilen çalışmış sayılır.

(5) Bu Kanunun 25 inci maddesine göre işyerinde işin durdurulması halinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Güvenç.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) - “Kurulun olmadığı durumlarda işverene başvurur” diyor ya, o kısmı bir konuşsak diyorum.

BAŞKAN – Konuşalım, buyurun.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) - Yani ne düşünüyorsunuz orada? İşveren, çalışanlar diyelim ki işte yakın, ciddi bir tehlike olduğunu düşünüyor ve işverene başvuruyor. İşveren ne kadar uygun bir karar verecektir? Yani burada daha farklı bir çözüm yolu bulabilir miyiz?

BAŞKAN – Ne yapılacak, başka bir yöntemi yok ki.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Önceden “Vekili” vardı, çıkarılmış. Şimdi, Mustafa Koç’a mı gidecek işçi, soruyorum? Yani konuşmak istemiyorum ama yine hani zor... Yine konuşmak istemiyordum ama, genel bir anlayış olarak çıkarıldı. Ulaşılamaz olmasının sağlanmasına ilişkin bir yöntem bulmuşlar. Bu bulunan yöntemle artık sırf işvereni bulacak. Ola ki işveren yok, ona vekalet eden, onun adına bu işlemleri gören birisine ulaşma noktasında hakkı yok. Sen de işverene ulaşmadın diye sorumluluğu tamamen o üstlenmiş olacak. Ama böyle bir mantık, kurgu böyle olduğu için arkadaşların buna yaklaşımı teknik olarak böyle olduğu için bu konuda başka bir şey söylemeyeceğim.

BAŞKAN – Hükümet ne düşünüyor?

HÜKÜMET TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, böyle bir durumla karşılaşınca işçinin çalışmama hakkı var, yani o tehlikeyi gördüğü zaman çalışmayacak. Yani o yeri terk edecek.

İş yerinde eğer işveren yoksa işveren vekili, yani yetkili kimse ona ulaşıp olayı anlatacak.

BAŞKAN – Burada işveren vekili yok olduğu için bu tartışma çıkıyor zaten. İşveren vekili yok olduğu için bu tartışma çıkıyor. Yani şöyle düşünelim: Bir iş yeri var, bu iş yeri genel olarak yaygın hâlde farklı bölgelere yayılmış vaziyette. Adını söylemeye gerek yok, binlerce böyle iş yeri var. O işveren bir anonim şirket, anonim şirketin bir müdürü var.

Evet Genel Müdür?

GENEL MÜDÜR – Sayın Başkanım, tanımlarda işveren vekilini “İşveren adına hareket eden gerçek kişi” diye tanımladık. Bir holdingi düşünün, 20 tane şirketi var, anonim şirket. Anonim şirketin işvereni holdingin sahibi değildir. İşveren vekili sıfatıyla oraya tayin ettiği genel müdür o şirket için işverendir ve muhatap odur. Sayın Vekilimin söylediği Mustafa Koç değil, Arçelik’in Genel Müdürü kimse odur. Veya marketler zincirinde A semtindeki marketin müdürü orada işveren konumundadır ve muhataptır. O marketteki veyahut da o fabrikadaki, o işletmedeki bir olumsuzluktan dolayı holdingin sahibine gitmek değil, o işletmede işveren adına hareket eden vekilin muhatap olması esastır. Biz bütün kanunda kurguyu bunun üzerine kurduk. Ulaşılamazlık değil, tam tersine kolay ulaşılabilirliği sağlamayı hedefledik.

Arz ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) - Tanımlar kısmında çelişiyoruz o zaman. Yani biz tanımlar kısmında işveren ve işveren vekilini ayrı ayrı tanımlamışız. Şimdi, Genel Müdürümün bahsettiği işveren vekili oluyor aslında, işveren olmuyor. Orada bir dikkat ederseniz...

ALİ ÖZ (Mersin) – Buraya işveren diye koyarsanız siz bunu, o zaman işveren vekilleri bu ibareye göre devre dışı olur. Tabii öyle düşünerek hazırlamış veya öyle kurgulamış olabilirsiniz ama, buradaki tanımlar farklı farklı olduğu için işverenin tanımı ayrı, işveren vekilinin tanımı ayrı olduğu için, kanunda da onu işveren ve/veya o işletmedeki sorumluluğu işveren vekili demezsek sıkıntı olacağı kanaatindeyiz.

GENEL MÜDÜR – Sayın Başkanım, bu tezle bütün kanunda geçen işveren yerine, işveren ve/veya vekili eklememiz gerekir. Çünkü bütün hüküm aynı kurgu üzerine kurulmuştur. Yani sadece bu madde için değil, diğer bütün maddeler için de aynıdır. Mesela, “iş yeri hekimi, iş güvenliği uzmanı istihdam eder” diyorsunuz. X şirketinin müdürü mü istihdam edecek, holdingin sahibi mi istihdam edecek? Oradaki muhatap holding sahibi değil, X şirketinin veyahut da A fabrikasının müdürüdür, muhatap odur. O zaman kanunu bütün “işveren” geçen yerlerini “işveren ve/veya vekili” şeklinde değiştirilmesi gerekir.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) - Ya da tanımı değiştireceksiniz.

KOMİSYON UZMANI – Ben bir şey önerebilir miyim?

Şimdi, bizim Toplu İş İlişkileri Kanunu Tasarısı' nı da burada görüşürken aynı sorunu paylaştık. Orada tanımlar maddesine ikinci bir fıkra olarak şu eklenmişti: "Bu kanunda işverene yapılan yüklemeler işveren vekiline de yapılmış sayılır." diye. Böyle bir çözüm üretilebilir.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Oraya koyarsak ikinci bir şey olur.

KOMİSYON UZMANI – Eğer onu da yaparsak kanunda "işveren" diye geçen yerlerde tamamen hem işveren hem de işveren vekili anlaşılır pozisyona gelir. Tanımlar maddesine böyle bir fıkra ekleriz.

BAŞKAN – Evet, tanımlar maddesine böyle bir fıkra ekleriz, başa döner şeyin sonunda. Yani bu görüşmelerin sonunda tanımlar maddesine böyle bir fıkra ekleriz.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) - Ortada kalmasın.

BAŞKAN – Evet, şimdi onu not alalım, başa dönüyoruz. Tanımlar maddesi...

GENEL MÜDÜR – İşverene yapılan atıflar işveren vekiline yapılmış sayılır diye. O zaman kökten çözülür. Maksat bu çünkü.

BAŞKAN – Evet, tamam.

Tanımlar bölümünde işveren vekili bölümüne bir açıklama getiriyoruz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Böyle doğru da, ben de böyle doğru olmadığını anlatmak için...

BAŞKAN – Evet.

Şimdi, bu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel Müdürüm, yalnız onu not alın, Akif sen de not al. Yani işin bitiminde onu düzelterek, yani tanımlara ilave yapacağız.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 13 üncü madde olarak oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi

MADDE 11- (1) İşveren;

a) Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutmak, gerekli incelemeleri yapmak, bunlarla ilgili raporları düzenlemekle,

b) İşyerinde meydana gelen ancak yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan veya çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olan olayları inceleyerek bunlarla ilgili raporları düzenlemekle, yükümlüdür.

(2) İşveren, iş kazalarını ve tespiti yapılarak kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, 5510 sayılı Kanunun 13 üncü ve 14 üncü maddelerine göre bildirimlerini yapar.

(3) Sağlık kuruluşları, kendilerine intikal eden iş kazaları ile meslek hastalığı tanısı koydukları veya şüphelendikleri vakaları, en geç on gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle yükümlüdür.

(4) İş kazası ve meslek hastalıklarının işveren tarafından bildirimi, incelenmesi, işyerinde tutulacak kayıt ve raporların hazırlanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde iki önerge vardır, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt komisyona sevk edilmiş olan (1/605) sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 11'inci maddesi 3' üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini aşağıdaki fıkraların 4' üncü ve 5' inci fıkra olarak eklenmesini ve mevcut 4' üncü fıkranın 6' ncı fıkra olarak teselsül ettirilmesini teklif ediyorum.

Süleyman Çelebi

İstanbul

Candan Yüceer

Tekirdağ

"(3) Her il merkezinde, kamu hastanelerinden en az birinde, yeterli personel ve altyapı olanaklarına haiz, ücretsiz hizmet sunan bir meslek hastalıkları polikliniği kurulur. Bu polikliniklere işçiler doğrudan başvurabilir. İşyeri hekimleriyle sağlık kuruluşları da, karşılaştıkları vakalardan meslek hastalığı şüphesi olanları bünyesinde meslek hastalığı polikliniği bulunan hastaneye sevk eder. Bir hastalığın meslek hastalığı olduğuna, meslek hastalıkları polikliniğinde görevli tabipler tarafından oluşturulan ya da içinde bu tabiplerin de yer aldığı sağlık kurulu tarafından karar verilir. Karar için, hastalığın tespiti ve işçinin hastalığın mesleki maruziyet sonucu doğduğunu beyanı yeterlidir. Bu rapor, sağlık kuruluşu tarafından, en geç on gün içinde,

meslek hastalığı sebebiyle yapılması gereken iş ve işlemlerin yerine getirilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilir.

"(4) Meslek hastalığı polikliniğinde çalışan tabiplere, aynı hastanede emsallerine ödenen aylıktan daha az ödeme yapılmaz. Aradaki fark kendilerine ek ödeme olarak ödenir. Bu ödeme hiçbir kesintiye tabi tutulmaz."

"(5) Sağlık kuruluşları kendilerine intikal eden iş kazaları ile meslek hastalığı şüphesiyle sevk ettikleri hastaları en geç on gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle yükümlüdür."

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Maalesef katılamıyoruz. Sahiden çok önemli bir konu meslek hastalığı ama Sağlık Bakanlığının da bu konuda çalışmaları var. Şu anda tahminime göre 80'in üzerindeki üniversite hastanesine ve araştırma hastanesine meslek hastalığı tanı koyma yetkisi verildi. Ama bu şekilde bir öneriyi kabul edemiyoruz efendim.

BAŞKAN – Yani şu anda Sağlık Bakanlığı ve üniversiteler meslek hastalıkları bölümü olan poliklinik veya birimler mi kuracaklar 80 hastanede?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Tanı koyma yetkisi verildi Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tanı koyma verilmiş zaten Candan Hanım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Önerimiz de bu zaten.

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Poliklinik kurulması konusuna katılamıyoruz. O çünkü Sağlık Bakanlığının...

BAŞKAN – Şimdi, burada tabii hep hekim ve bu alanın kişileri olduğumuz için biraz konuşabiliriz bunu. Biraz konuşabiliriz dediğim şu: Şimdi, bir poliklinik kursak, diyelim ki nerede? Batman'da olsun. İstanbul'da sorun yok da, yani İzmir'de, Kocaeli'de, orada hasta var.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Oralarda da var sorun.

BAŞKAN – Yok, hasta açısından.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Meslek hastalıkları hastanesi yok çünkü.

BAŞKAN – Hasta açısından sorun yok da, örneğin çok ilde böyle bir şey var. Oradaki hekimleri boşuna oturtmuş oluruz. Yani oraya gelecek hekimleri boşuna oturtmuş oluruz. Bu taraflarda buna ihtiyaç var, ama söylediğiniz gibiyse, İstanbul'da o zaman çok sayıda başvurulacak hastane olacak. Yani bunlar ihtisas hastaneleri mi söylenen hastaneler? Üniversite hastaneleri mi?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Eğitim araştırma, devlet ve üniversite hastaneleri.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – 80 yerde mi dediniz?

HÜKÛMET TEMSİLCİSİ – Evet.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) - Sayın Başkanım, bizde yeterince toksikoloji gibi, yani meslek hastalığıyla ilgili üst ihtisas ya da yan dal yapmış olan hekim sayısı çok az. Zannediyorum toplam 10-11 tane civarında var bütün Türkiye'de. O nedenle, her hastaneye ya da her ilde bir merkez olsa, açılabilir bu merkezde donanıma sahip hekim bulundurmamak şu an için mümkün değil. Ama meslek hastalığının çok ciddi bir sorun olduğunu da biliyoruz. Bu sebeple bence bu konu önemli, bunu Sağlık Bakanlığıyla da bir şekilde konuşmak lazım. Ya buraya koymamız lazım, yani bir yöntem belirlemek lazım. Belki ilk etapta bölge... Ama bir biçimde buna bir mevcut durumdan daha ileriye götürebilecek bir yaklaşım geliştirmemiz de lazım ya burada ya Sağlık Bakanlığının kendince belirleyeceği başka bir kanuni düzenleme içerisinde, ama bu konu önemli bir konu.

BAŞKAN – Şimdi, benim bildiğim kadarıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sağlık Bakanlığıyla bir protokol yapmış bu konuda ve üniversitelerle bir protokol yapmış. Bu konu hakikaten önemli, çünkü Türkiye'de meslek hastalığı olarak 1.500 kişi var gözüküyor. Yani bu dünya ortalamasına göre 50-60 bin ortaya çıkması gerekiyor. Buradakini bir ikincil durumla da karşılaştırmamız lazım tabii. Yani biz meslek hastalığı deriz, yani tespiti yapılır, tanısı konulur, ancak o insanlar çalışmaya devam eder. Esas sorun şu bence: Bunlar emekli olmak için, işte ne diyorlar? İş göremez ödeneği almak için daha çok meslek hastalığı var mı yok mu diye başvuruyorlar. Onu da bir kurul değerlendiriyor Sosyal Güvenlikte. Şimdi buradaki sorunumuz, ikisini birbirinden ayırt etmemiz lazım. Yani meslek hastalığı tanısı konulabilir, kişi çalışmaya devam edebilir. Olabilir. İkisini birbirinden ayırt edecek bir yöntem, o yöntem de işte Çalışma Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı ve

üniversitelerle Çalışma Bakanlığının protokolü iyi yapmak, geliştirmek lazım. Belki görmedik protokolü, geliştirmek lazım. Yani kişiler bir hastaneye başvurdıklarında meslek hastalığı mı değil mi diye bunun tespit edilmesi lazım, analizlenmesi lazım. Bunun da ortaya çıkarılması lazım. Bakın, burada yasada madde konulmuş aslında: “Sağlık kuruluşları kendilerine intikal eden iş kazaları ile meslek hastalığı tanısı koydukları” diyor. İsterlerse koyabiliyorlar böyle bir tanı demek ki. “... koydukları veya şüphelendikleri vakaları bildirirler” diyor. Yani kimin koyduğu da önemli değil burada, “sağlık kuruluşlarının koyduğu” diyor. Yani “Meslek hastalıkları uzmanı” da demiyor. Zaten bence özel olarak meslek hastalıkları uzmanına gereksinim de yok bana göre. Yani o çok bir ofis çalışması için belki gereksinim var. Yoksa ortopedik alanda birine gittiğinde hasta bir ortopedist onun yaptığı meslekten mi doğuyor bu, yoksa normal hastalık mı ayırt edebilir. Yani başkasına da bakabilirsek ayırt edebilir yani, başka bir alana da bakabilirsek ayırt edebilir. Yani bütün uzmanlar bunu ayırt etme imkânına sahip bana göre. Yeter ki kişinin mesleğini sorsun, ne iş yaptığını sorsun. Onu sorup değerlendirme durumuna sahip. Bütün hastaneler bunu yapabilirler. Özel olarak seçmelerinin nedeni de sanıyorum bu iş göremezlik, işte o gibi nedenlerle seçmişler. Durum bu. Yani buna biz gönülden katılırız ama bunun daha gelişmiş bir yöntemi var. Yani üniversitede hastanelerle ihtisas değil de, araştırma hastaneleriyle protokol yapılmış.

Ben de buna çok kafa yordum. Bu iş ciddi olarak düşündüm, çok kafa yordum. Bakın, o meslek hastalıkları hastanesinin ilk kurucusu, Kartal’ın Başhekimi benim dayım olmuyor rahmetli. Amerika’dan özel olarak getirildi buraya, parlak çocuk, zeki çocuk diye. Ama kalamadı fazla. Hastaneyi kurdu, bir buçuk sene sonra gitti tekrar Amerika’ya. Yani yaşamla her şey birbiriyle bağdaşmıyor diye söylüyorum bunu. O hastanenin de çok fazla çalıştığına ihtimal vermiyorum. Yani Kartal’daki hastanenin de çok... Çünkü benim seçim alanım olduğu için biliyorum orayı, çok fazla çalıştığına ihtimal vermiyorum.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Evet, şimdi meslek hastalıklarında çok özel bir hastane açmaya gerek yok. Üniversite hastaneleri, eğitim ve araştırma hastaneleri bu şey için yeterlidir, hatta daha sağlıklıdır. Yani teşhis anlamında, hastanın tedavisi anlamında çok daha sağlıklıdır.

Şimdi, vermiş olduğunuz öneride meslek hastalıklarıyla ilgili polikliniklerin kurulması gibi -yanlış anlamıyorsam- öyle bir şey de var. Ama bunlar çok, Murtaza Bey’in bahsetmiş olduğu gibi, yeterli uzman olmaması nedeniyle havada kalacak, ismi olup ama görev yapmayan poliklinikler haline geçemeyeceğimizi ifade etmek istiyorum. Ben, temel anlamda bu hastalıkların tabii ki çok önem vermemiz gerektiğini, ama üniversite hastaneleri ile eğitim araştırma hastanelerinin bu iş için yeterli olduğunu söylemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Öz.

ALİ ÖZ (Mersin) – Meslek hastalıkları uzmanı noktasında, İsmail Ağabeyin görüşlerine katılıyorum. Yani meslek hastalıkları uzmanı hekimler değil. Ama şimdi, bakın, şöyle bir şey var: Bu özellikle son on yıl içerisinde “Sağlıkta Dönüşüm Projesi” adı altında yürütülen şeyde biz bir gecede pratisyen hekimleri aile hekimi statüsüne soktuk. Onun için, burada bir uzman hekimin yerine, bu işlerden haberi olacak olan, özellikle hastanelerde sanayileşmiş bölgelerde daha fazla ihtiyaç olduğu kanaatindeyim. Meslek hastalıkları poliklinikleri olması lazım. Biz insanları eğitemiyorsak, oralara yönlendiremiyorsak gerçekten karşılaştırdığınız gibi, Batı toplumları ile bizim aramızdaki meslek hastalığına maruz kalmış insanların oranları ciddi manada fark eder. Ama uzman hekime gerek yok, zaten meslek hastalıklarının ne olduğunu, iş yeri hekimlerinden başlayarak doğru yönlendirme noktasına gidebilirsek bir de birtakım ihtiyaçları devlet tarafından karşılanmış ve kamu hastanelerinin veya eğitim araştırma hastanelerinin veya üniversite hastanelerinin içerisine böyle poliklinikleri kurabilirsek bunları kaçırmamış oluruz. Yani meslek hastalıkları ciddi bir sorundur. Dolayısıyla bu sorunu çözmenin yolu da eğitim mutlaka bir pratisyen hekim de işi görebilir, yeter ki hangi klinik belirtiler olduğunda şüphelenip nereye gönderebileceği noktasında doğru değerlendirsin. Buna vereceğiniz bir eğitimle... Ama bir poliklinik olmazsa olmaz bu iş. Belki bir Batman’da, sanayinin az olduğu yerlerde çok fazla ihtiyaç yok gibi değerlendirebilirsek de, ama diğer illerde bu tip polikliniklere ben ihtiyaç olduğu, böyle yol gösterici bir polikliniğe ihtiyaç olduğu kanaatindeyim. Ama “81 vilayette böyle bir protokol var.” diyorsunuz, onu nasıl çekeceksiniz, onu bilmiyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben de öncelikle şunu söylemek istiyorum: Şimdi, iş sağlığı iş güvenliği önlemleri eksikliği ortada iken Türkiye’de üç tane meslek hastalıkları hastanesi varsa, bu konuya ne

kadar önem vermediğimiz bir göstergesi. Bizim sıkıntımız, meslek hastalıkları uzmanlarının olmaması değil ki, yani meslek hastalıkları uzmanı diye zaten ayrı bir branş yok. Ulaşılabilir olmadığı için, gönderemediğimiz için. Çünkü meslek hastalığı tanısı koymak bir süreç, bir dakikada olan bir şey değil. Bazı testler yapılması lazım ve bu bir süreç. Gönderdiğimiz işçinin, atıyorum on gün, yirmi gün o bölgede kalması gerekiyor. Bu ulaşılabilir olmadığı için bu tanıyı koyamıyoruz biz. Bu anlamda, bölgelerde poliklinik olması ve takip edilebilmesi, aynı kişi tarafından izlenmesi meslek hastalıkları tanısının konulmasında ve izlenmesinde çok önemli. Yani meslek hastalıkları da, işte geçen toplantımızda ifade etmişlerdi, “Poliklinikte çalışacak tabip bulamıyoruz” demişti Bakan ama, yani tabip bulamadığımız için bu performans sisteminden dolayı ücretlendirmede meslektaşların hak edişine denk gelmediği için zaten o bölgede çalışacak hekim bulamıyoruz. Bu konuda da bir iyileştirme yapıldığında, ki önergemizde var bununla ilgili teklif de, bence bu sorunu kökten çözmüş oluruz diye düşünüyorum.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ben şunu ekleyeyim size: Söylediğiniz tüm şeylere katılmamak mümkün değil ama, şunu ifade etmek istiyorum, oraya açacağımız poliklinikte çalıştıracağımız bir pratisyen hekim zaten iş yeri hekimi gibidir. Yani bunun çok farklı bir özelliği yoktur. Dolayısıyla bu gibi hastalar zaten üniversite hastanelerinde, eğitim-araştırma veya devlet hastanelerine dahi müracaat etseler bunun bu süreçte teşhis yönünde çok farklı bir şey yapılmayacaktır. Yani nereden giden bir doktorun yapmış olacağı teşhis ancak meslek hastalığı yönünde olsun veya olmasın zaten takip ediyordur. Size gelen bir hastanızı siz bırakmazsınız, sonucu alana kadar gideceksiniz. İşin içinden çıkamıyorsanız bir üst kuruma sevk edersiniz. O bakımdan, bence sadece bu polikliniklerin açılması göstermelik olur diyorum. Ama biz meslek hastalığı yönünde çalışan iş yeri hekimlerinin daha duyarlı olmalarını uyararak bu soruna çözüm bulunabilir diye düşünüyorum.

ALİ ÖZ (Mersin) – Son yıllarda kronik hastalıklar poliklinikleri açıldı, diyabet poliklinikleri açıldı, başlarında hep sertifika almış pratisyen hekim arkadaşlarımız var. Hepimiz biliyoruz bunu. Toplumda bunlarla alakalı duyarlılık ne kadar arttı? Obezite, diyabet, hipertansiyon... Yani bir yerde bir şey açarsanız ondan zarar etmiyorsunuz. Yani diyabetin ileriki dönemdeki komplikasyonlarının önlenmesi ve devlete maliyeti yönünden, sağlığın ekonomisini düşünmeyelim diyoruz ama, ekonomisini de düşünmüş olsak dahi bilinçlendirme, müracaat, önceden engelleme noktasında devletin hem insan sağlığı hem de ekonomik olarak çok ciddi kazançları olduğuna inanıyorum. Sigarayı bıraktırma poliklinikleri, kanseri erken tanıma, yani bunların hepsi toplumda bir bilinç oluşturuyor. İstatistiki rakamlar böyle bir duyarlılıkla bunların önüne geçilebileceği, daha fazla duyarlı olunabileceği, önlenebilecek çoğu şeyleri önlememiz noktasında yardımcı olacaktır diye düşünüyorum.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ali Bey, herhâlde biz şeyde bir iletişim bozukluğu var. Ben üniversite hastanelerindeki meslek hastalıkları polikliniklerine karşı değilim. Yani onu söylemek istemiyorum. Dışarıda açacağımız polikliniklerden bahsediyorum. Mesela, iş yeri hekimi ayrı bir iş yerinde, diyelim bir organize sanayide “meslek hastalıkları polikliniği” diye açıp da oraya bir pratisyen koyup, orada hiçbir şey yapmamanın bir gereği var mı diye ben buraya dikkat çekmek istiyorum. Ama şunda hemfikiriz zaten: Buraya gelecek mesela, Sarkoidoz, Sarkoidoz nerede olacak? Göğüs hastalıklarında olacak doğal olarak, öyle değil mi? Veya bir akciğer tümörü yine aynı şekilde olacak, bir mantar hastalıkları orada olacak veya bir gürültülü yerde çalışanlar için kulak boğaz polikliniklerinde olacak. Yani bunların hepsi sadece bir meslek hastalığı deyip de bir bölümü ilgilendiren bir hastalık değil ki bu, çeşitli şekillerde pek çok bölümleri ilgilendiren bir şey. Onun için, bakın, şey olarak amenna. Bu bir göğüs hastalıklarında olabilir, meslek hastalığı daha çok, çünkü akciğerlerle ilgili olduğu için konuşuyorum. Meslek hastalıkları poliklinikleri açılabilir ama bunun dışarıda açılmasının çok bir yararı olmadığını ifade ediyorum. Onu zaten işyeri hekimi veya dışarıdaki hekim yönlendirir, ama üniversite hastanelerinde, eğitim araştırma hastanelerinde olabilir yani. Bir poliklinik söz konusu olabilir.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Dışarıda bir talep yok zaten, kamu hastanelerinin içinde bir oda şeklinde. Dışarıda ayrı bir...

İSMAİL TAMER (Kayseri) - O olabilir, benim hep anladığım sizin dışarıda önerinizde...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır, dışarıda değil, önergede de öyle, kamu hastanelerinin en az birinde.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – O olabilir.

HÜKÜMET TEMSİLCİSİ - Sayın Başkanım, burada problemi, olayın vahametini ve büyüklüğünü hepimiz kabul ediyoruz. Birkaç boyut var. Birincisi: Benim kastettiğim şey, her ilde bir poliklinik düzeyi bile yeterli değil. Yani siz belki ortopedik bir problemi görebilirsiniz ama bir kronik civa zehirlenmesini, kurşun zehirlenmesini her hekim anlamaz. Bunlar bir anlamda ihtisas gerektiren şeyler. Yani onun için belki daha bunun ötesinde özel, işte bölge merkezleri kurmak gerekir. Bu üniversite bünyesinde olabilir, yani orada bir şekilde... Ama şimdi problem şu: Şu anda bu iş arada kaynıyor, yani Sağlık Bakanlığı da bizim arkadaşlarımız da, öyle diyeyim, Çalışma Bakanlığı da bu işi protokoller düzeyinde götürmek suretiyle aslında bu iş kaynıyor şu anda. Onun için, bizim bunu ya burada ya da bir şekilde işte bu konuyu da Sağlıkla konuşup bir şekilde bir yerde bunu kanuni düzeyde çözmemiz lazım bu meseleyi. Çünkü olay bir kişiyle bitmiyor ve üstelik size gelen kişi zaten işi bitmiş adam. Yani bir kronik asbest hastasını düşünün, zaten o adam bitmiş, bu adam zaten kronik bir akciğer hastasıdır, sadece ondan sonra siz ona işte sürekli oksijen tedavisiyle "Evine git, ölümünü bekle." demekten başka bir şey yapmıyorsunuz o saatten sonra. Dolayısıyla burada çok daha sistematik bir yaklaşım gerekiyor. Onun için, bence böyle bir iş güvenliği kanunu gündemdeyken bu konuyla ilgili çok ciddi bir çerçeve belirlememiz lazım. Yani bu şekilde ama hani hemen bir önerge tarzında değil de Candan Hanım benim kanaatim, Sağlık Bakanlığıyla da bu konuyu konuşup burada bir düzenleme yapılması gerekiyor bence.

ALİ ÖZ (Mersin) – Konuya hassasiyet göstermek çok önemli, çok şeyi engeller.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, arkadaşlar protokolle ilgili işi çok içselleştiremiyorlar. Yani bunu protokolle, 80 hastaneye yaptık, işte bu protokolle olur, daha sonra biz bunu devam ettiririz işini içselleştiremiyorlar. Şimdi, bunu bir düşünmekten öteye, bu maddeye... Yani bugün zaten 14.00'e kadar ara vereceğiz. Daha doğrusu, ara vereceğiz değil, bugünkü görüşmemizi bitireceğiz, bizim yaşamız var aşağıda, bu Komisyonun üyelerinin aşağıya indirdiği yasa var. Bunu bir formüle etmekte fayda var. Mademki Sağlık Bakanlığı ile bu işi protokolle yürütme şansımız var, buradaki önerilen şey de, buradaki düşünülen şey de sizin düşündüğünüzün, sizin protokolde yaptığınızın sadece bir küçük bölümü. Yani bir poliklinik öneriyorlar, bir birim öneriyorlar. Bunu bu yasada değerlendirme şansına bir bakın, bir gözden geçirin.

Buyurun Sayın...

GENEL MÜDÜR - Bu kadar sağlığının içinde bir mühendisin sağlık alanında söz söylemesi çok isabetli olmayabilir, baştan özür dilerim. Eğer hatalı bir cümle söylersem affımı istirham ediyorum.

Şimdi, biz olaya biraz daha farklı pencereden bakıyoruz. İş sağlığı güvenliği perspektifinden baktığımızda ve bu çerçeveden bakarken de Sağlık Bakanlığıyla yaptığımız bir ortak projemiz var. Geçen sene 22 ilde "Meslek Hastalıkları Tanısı Teşhisi ve Bu hususta Bilgilendirme" diye -çok uzun bir ismi var- bir proje gerçekleştirdik. 22 pilot il seçtik ve bütün 81 ilin ilgili branştaki doktorlarını çağırıp, toplayıp bilgilendirmeye, ilgilendirmeye çalıştık. Bu işin temelinde teşhisi koyacak veya tanıyı koyacak veya ilgiyi gösterecek doktorda düğümleniyor. Bugün Sağlık Bakanlığının üç tane meslek hastalıkları hastanesi var. Üçü de tahmin ediyorum - Ankara'yı biliyorum- normal diğer tedavi edici hastaneler gibi görev yapmaya başladı. Çünkü meslek hastalığıyla ilgili bir talep gelmiyor. Bunu kişi göndermeyecek, bunu doktorlarımız gönderecek. Doktorlarımız büyük oranda ne iş yaptığı noktasında bizim arzu ettiğimiz ilgiyi henüz göstermiyorlar. Çünkü Türkiye'nin beklenenin belki yüzde, belki binde 1'i sayıda meslek hastalığı teşhisi var, beklenenin. Yani istatistiklere baktığımızda Türkiye'de 30 bin meslek hastalığının beklentisi var. Hâlbuki SGK'nın yayınlarında 400-500 arasında dosyası kapananlar var. Bir böyle sıkıntımız var.

İki: İstatistiklerimiz meslek hastalığı teşhisi konup dosyası kapanan hastalarla ilgili bilgi veriyor bize. Hâlbuki bekleyen dosyalar var, teşhis konulamayan binlerce hastamız var. Yani üç tane meslek hastalıkları hastanesi bile tam randımanlı maalesef çalıştırılmıyor. Biz bunu Sağlık Bakanlığıyla çok tartıştık, defalarca müzakere ettik. Hatta Adana'ya bir hastane açmaya çalıştı Sağlık Bakanlığı sonra vazgeçti. Yani Ankara çalışmıyor, İstanbul çalışmıyor, Zonguldak çalışmıyor, yani randımanlı çalışmıyor, verim alınamıyor. Dolayısıyla tedavi edici hastalık şeklinde, tedavi edici hastaneler gibi, genel hastaneler gibi hizmet vermeye başladı. Onun için, biz diyoruz ki, en başta sağlıklı çalışan doktorlarımızın, işyeri hekimlerimizin ve özellikle branş hekimleri dediğimiz, mesela göğüs hastalıklarının ağırlıklı olarak, kulak burun boğaz mütehassıslarının işitme kaybı var mı yok mu... Ve şunu hepimiz biliriz -Sayın Vekilim Süleyman Bey daha yakından bilir- slikozis problemi. akciğer tüberkülozu gibi, zatürre gibi, soğuk algınlığı gibi teşhislerle maalesef patlama

noktasına getirildi. Zamanında bu teşhisler slikozis olarak konulmuş olsaydı belki büyümecekti vesaire. Yani bizim burada sıkıntımız, teşhisin yeterince konulamaması veya konulmaması veya hekimlerimizin bu noktada arzu edilen seviyede, hassasiyet demeyeceğim ama, çalışma noktasıyla bağlantı kurulamamasından geliyor diyelim. Yani kişinin çalıştığı işle hastalığı arasında bir bağlantı kurulamamasından kaynaklanıyor. “Ne iş yapıyorsun?” sorusu belki soruluyor ama o yaptığı işin doğuracağı hastalıklar üzerinde çok beklediğimiz ilgi gösterilemiyor. Onun için, biz Sağlık Bakanlığıyla yıllarca bunu müzakere ettik, bir sonuç alamadık. Onlar da bu gerekçeyle bize bu cevapları verdiler. Dolayısıyla olayı kökten çözmek için bizim işyeri hekimlerimizin, göğüs hastalıkları uzmanlarımızın ve KBB uzmanlarımızın bu konuda biraz daha yardımcı olmasını bekliyoruz, istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür, siz Sağlık Bakanlığıyla bir kez daha görüşün. Bir kez daha görüşün. Bakın, söylüyoruz, bu maddede hassasiyet var. Sağlık Bakanlığıyla bir kez daha görüşün.

GENEL MÜDÜR – Görüşelim.

BAŞKAN - Açık söylüyoruz, Komisyon bugünkü meslek hastalıklarının durumunu yerlerde gördü. Açık, yerlerde gördü ve bugünkü meslek hastalıklarının tespitinin yapılmadığının ve bugünkü meslek hastalıklarının kayda dahi alınamayacak düzeyde olmasının Komisyon tarafından kabul edilemeyeceğini, dolayısıyla bu işin gerçek anlamda ortaya çıkarılması için bir sistem kurulması gerektiğini Komisyon önerdi. Niye öneriyoruz? Biz de bu ülkenin Sağlık Komisyonuyuz, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuyuz aynı zamanda ama, başında Sağlık Komisyonuyuz. Hassasiyetlerimiz var. Bu hassasiyetlerimizi lütfen Sağlık Bakanlığıyla yeniden görüşerek detaylı bir bilgi, belgeyle önümüze gelin. Gerekirse de burada ufak bir düzenleme koşulunu yeniden gözden geçirin. Yani bu 11 inci maddede, Süleyman Beylerin önerisini dinlediniz, onlar bir öneride bulunuyorlar. Gayet makul, mantıklı. Bu makul ve mantıklı önerenin siz daha gelişmişini söylüyorsunuz, ama bunu hayata nasıl geçireceğiz, buraya nasıl yazacağız. Siz gelişmişini söylüyorsunuz ama “Protokolle” diyorsunuz. Yani bunu nasıl yazabiliriz buraya? Mesela, Murtaza Bey de diyor ki: Bunu atlamayalım, hazır bu yasa buradayken biz bununla ilgili bir şey yapmış olalım, yani Sağlık Komisyonuyuz biz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) - Bir bilgi vereyim.

Şimdi, ilgili bakanlığın hem Tedavi Hizmetleri Genel Müdürü ile görüştüm hem de bu işle son dönemde ilgilenen bir doktor arkadaşla görüştüm. Doktor arkadaşımız bizim Komisyonumuzdan teklif bekliyormuş gelip fikirlerini açıklamasıyla ilgili. Yani onu çağırıp tekrar bir dinleme... Tabii, bunu özel olarak alabiliriz.

BAŞKAN – Herkesi dinleriz canım, bizim için ne olacak yani.

İSMAİL TAMER (Kayseri) - Alabiliriz, diğer şeyleri dinledik. Bence çağıralım, bu konuda onun görüşlerini alalım, Hükümetimizin görüşlerini alalım. Hep beraber gerçek anlamda bu hastalarla ilgili nasıl faydalı olacaksak o konuyu çıkaralım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, 11 inci maddeyi atlıyoruz, daha sonra yeniden görüşmek üzere.

Önergeyi de oylamıyorum şimdi işler kilitlenmesin burada. 11 inci maddeyi önergeleriyle beraber atlıyoruz, daha sonraki toplantıda görüşmek üzere.

12 nci maddeyi okutuyorum:

Sağlık gözetimi

MADDE 12- (1) İşveren;

a) Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını,

b) Çalışanların işe girişlerinde, iş değişikliğinde, iş kazası veya meslek hastalıkları ve sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde ve talep etmeleri halinde sağlık muayenelerinin yapılmasını ve işin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla tekrarlanmasını,

sağlamakla yükümlüdür.

(2) Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacaklar, işe girişlerinde, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.

(3) Bu Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları; işyerinde ya da işyeri dışında hizmet veren sağlık ve güvenlik biriminde görevli olan işyeri hekiminden alınır. Raporlara itirazlar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır. Verilen kararlar kesindir.

(4) Sağlık gözetiminin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz.

(5) Sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması için sağlık bilgilerinin gizliliğine özen gösterilir. Bakanlık, bu hususlara özen göstermeyen işyeri hekimlerinin işyeri hekimliği belgelerini iptal etme yetkisine sahiptir.

BAŞKAN –

ALİ ÖZ (Mersin) - Şimdi burada hastalık ifşasından işyeri hekimliği belgesi iptal ama adam ölüyor, devam etsin çalışsın...

BAŞKAN – Hastalıkta ama, kazada ölüm değil, bu hastalıkta.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) - Hayır, bilgi ifşasından dolayı iptal ediyorsunuz. Bilgi gizliliğini ihlal ettiği için iptal ediyoruz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bu arada, sağlık birimi de yok o işletmenin. Yani işyeri hekimliği olan yerlerde sadece sağlık birimi kurulmasına dair var kanun tasarısında. Yani sağlık birimi olmadan bu bilgileri nerede muhafaza edeceksiniz? Bir de öyle bir durum var yani.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Sağlık Bakanlığıyla bir protokol yapsa, Bakanlık o işyerini bir şekilde takip ediyorsa, orada kendi arşivini yapar. Zaten kayıtlarla ilgili bir hüküm de vardı biliyorsunuz diğer maddelerde.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – “Tam gün işyeri hekimliği yapılacak işletmelerin dışında sağlık birimi kurulmaz.” diye bir ibare var.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Tamam, o tamam, o doğru.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ve hangi şartlarda kurulacağı... Yani sağlık birimi yok, tam gün işyeri hekiminiz yok, sağlık biriminiz de yok. Bilgilerinizi, arşivinizi nerede saklayacaksınız?

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) - Diğer maddelerde şey geçiyor Candan Hanım, kayıtların korunmasıyla ilgili hükümler geçiyor.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Nerede koruyacaksınız? Kendi biriminiz yok yani, o anlamda dedim ben.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) - Hayır, anlaşmalı olduğunuz, size hizmeti veren yüklenici firma ya da Sağlık Bakanlığına protokol yapıyorsanız, ona bağlı kurum bunları korumakla yükümlü olur.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Çok zor.

BAŞKAN – Candan Hanım, öyle değil, dışarıdan hizmet satın alınırsa, hizmet satın alınan yerde bütün bu bilgiler korunacak. Çünkü o iş için kuruluyor yer.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Çünkü işverenden siz bunları isteyeceksiniz denetlemede.

BAŞKAN – Yani o hizmeti vermek için kuruluyor. Yoksa, onun başka amacı yok ki. Ortak sağlık biriminden bahsetmiyor muyuz biz? Bahsettiğimiz ortak sağlık birimi.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Muayene yapıyorsunuz, işyerindesiniz ve işçi bilgileri yanınızda değil. Bu bir poliklinik hizmeti, yani bir de o var. Meslek hastalığı var, kronik hastalığı var. Yani o bilgiler önünüze gelmeden onu takip etme şansınız yok ki. Mantıken de işin yapış şeklinin, amacının dışında. Bunları konuşmak lazım tabii uzun uzun.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Şimdi elektronik reçeteye geçilecek, bu işyerindeki hekim yazmayacak mı elektronik reçeteye?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sağlık birimi yok ki orada.

İSMAİL TAMER (Kayseri) - Olur mu yani? Alakası yok birimle. Yani öyle bir ifadeye gerek yok diye düşünüyorum ben.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Birim olmadan nasıl hizmet verecek?

BAŞKAN – O zaman her yerde 10 kişilik sağlık birimi olması lazım Candan Hanım, sizin söylediğinize göre.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – 50 rakamımız var.

BAŞKAN – Ama niye 50, 10’da da olsun o zaman.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama şu an 50 rakamımız var.

BAŞKAN – Olmaz o zaman, olur mu öyle şey? 7.500 lira para verebilir mi insanlar, yapmayın Allah aşkına.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Tam gün olmak zorunda değil ki.

BAŞKAN – Ne olursa olsun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Şu anda yürüyen bir sistem var.

BAŞKAN – Var da 500 lira veriyor veya 400 lira veriyor, 300 lira veriyor.

Neyse...

ALİ ÖZ (Mersin) – Kurmak kolay değil ama verilecek olan iptal cezasının karşılığında... Belgesinin iptali söz konusu olup da ölen adama eğer belgeyi iptal etmiyorsa...

BAŞKAN – Ölen adam hastalıktan değil Ali Bey, kaza nedeniyle ya, kaza. Yani işyeri hekiminin kazayla birebir ilişkisi yok ya! Yani bire bir ilişkisi yok adamın.

ALİ ÖZ (Mersin) - Orada işyeri kazası demiyor, “Hekimin ihmaliinden dolayı iş kazası münasebetiyle ölümlü olay meydana gelirse” diyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, burada bırakıyoruz, çünkü İtalya’ dan heyet geliyormuş bu salon.

Maddeyi geçirmedik, bir daha görüşeceğiz.

Teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 13.50